ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ ТЕЗРОҚ ТАХТ БЎЛСИН

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 172 (3910).

3 СЕНТЯБРЬ СЕШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

Куни-кеча тамомланган дала апробациясида колхоз бўйича ҳар бир туп ғўзада 9 тадан бўлиқ кўсак борлиги аниқланди. Ҳар гектар майдонда 90—92 минг туп кўчат ўстирилаяпти.

— Ҳали бу чегара эмас, — дейди колхоз бош агрономи Владимир Фёдорович Ким. — Ҳосилга-ҳосил қўшишни сентябрь ойида ҳам давом эттираверамиз. Ҳар туп ғўзада яна 3—4 та кўсак бўлиши учун курашамиз.

Колхозда 19 та пахтачилик бригадаси бор. Барча майдонларга ғўзанинг С 47—27 нави экилган.

Нуриддин Фатхиддинов бошлиқ бригада даласини айланган киши ғўзанинг ҳақиқий мураббийларини учратади. Йирик-йирик карталарда ғўзалар бир текис ўсган. Ҳар туп ғўзада 11—12 та кўсак бор. Суғориш кечаю-кундуз тўхтатилмаяпти. И. Ўролов, Т. Эралиев, Т. Икромов каби миришкорлар ғўзани оби-тобида суғоришяпти. Авжи паст ерларни қўшимча парвариш қилишга алоҳида аҳамият берилаяпти.

Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 38,5 центнердан ҳосил кўтариб, давлатга 258 тонна «оқ олтин» сотиш мажбуриятини олишган. Коллектив 80—85 процент пахтани машинада йиғиб-териб олишни режалаштирган.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхози деҳқонлари 1370 гектар ерга чигит экишган. Улар ҳар гектар ердан 34,1 центнердан ҳосил кўтариб, 4672 тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этишга аҳд қилишган. Далада ҳозирнинг ўзидаёқ мажбуриятга яраша ҳосил тўпланган.

Б. АЗИЗОВ.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районидаги Карл Маркс номли колхознинг моҳир механизатори Қ. Умаров ўтган йили 75 тонна пахтани машина бункерларидан тўккан эди. Бу йил у 80 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олди. Суратда: ўртоқ Қ. Умаров.

Э. Ботиров фотоси.

ОБЛАСТИМИЗНИНГ илғор хўжаликларида ғўзаларни дефолиация қилишга киришилди. Суратда: Оққўрғон районидаги «Москва» колхози далаларида дефолиация қилиш пайти.

ПАХТАКОРЛАР РЕЖАСИ

Баҳор, ёз кунлари ўтиб кетди. Бу фаслларда об-ҳавонинг талайгина қийинчиликларига дуч келинди. Янгийўллик деҳқонлар серташвиш кунларни фидокорона меҳнат билан мардонавор енгдилар. Механизатор ва сувчи ўзига топширилган вазифани сидқидилдан адо этди. Ўт босган ерлар пешма-пеш тозаланди. Дўлдан кейин экилган майдонлардаги ниҳолларга қўшимча ишлов берилиб, сув таралди. Озиқлантириш, чеканка қилиш ишлари ҳам кўнгилдагидек, қисқа муддатларда ўтказилди. Мана ҳозир сершоҳ ғўзаларда шиға-шиға кўсак. Олдин экилиб, парвариши кучайтирилган майдонлардаги ғўзаларда эса «оқ олтин» нишоналари кўзга ташланади.

Деҳқонлар пахтамиз тез очилсин, уни барвақт йиғиштириб олайлик деб бир-бирларини галдаги масъулиятли ишларга даъват қилишяпти. Пайкалларни оралаб, унда-бунда кўринган ўтларни юлиб «зангори кема» капитанларининг тўхтовсиз, чаққон ишлашларига йўл очмоқдалар. Кераксиз ариқлар текисланаётир. Шундай карталардаги ғўзалар тез очилмоқда.

Яқинда янгийўллик пахтакорлар йиғим-терим олдидан йиғинга тўпландилар. Ҳосилни йиғиштириб олишга ким қандай қилиб тайёргарлик кўраётганидан хабардор бўлдилар. Йиғилишда жуда кўп тажрибали деҳқонлар фойдали гапларни айтдилар. Ўзимиз йил бўйи тинмай ишладик. Ҳар бир ниҳолни кўз қорачиғидек парвариш қилиб, муддаомиздаги ҳосилни етиштирдик. Энди уни ўзимиз йиғиштириб олиб, давлатга топширамиз, дейишди.

Деҳқонлар четдан ёрдамчиларни олмасдан, мактаб ўқувчиларини жалб қилмасдан туриб, пахтанинг асосий қисмини ўз кучлари билан йиғиштириб олиш учун курашаётган «Интернационал» колхозининг раиси Кибор Мамедовнинг сўзини диққат билан тингладилар.

— Хўжалигимиз аъзолари, — деди у, — кўп миллат вакилларидан ташкил топган. Лекин шунга қарамай улар бир-бирлари билан иноқ, дўст яшаб мўл ҳосил кўтаришяпти. Бу йил ҳам шундай бўлади. Деҳқончиликда уюшқоқлик қилиб қандай меҳнат намуналарини кўрсатаётган бўлсак, йиғим-теримда ҳам ана шундай қувончли ютуқларни қўлга киритиш ниятидамиз. Бундан икки-уч йил аввал 1200 гектар пахта майдонидаги ҳосилимизни йиғиштириб олиш учун шаҳарликлардан 2100 дан ортиқ киши ёрдамга келишган эди. 365 мактаб ўқувчиси машғулотлардан қолиб пахта теришарди. Ҳисоб-китоблар бунинг фойдадан зарари кўп эканлигини кўрсатди.

Биз ишдаги бундай камчиликни тузатишга қатъий бел боғладик. Терим машиналарини кўпайтириб, 31 звенодаги ҳосилнинг ҳаммасини ўз кучимиз билан йиғиштириб оламиз. Звено бошлиқлари терим агрегатларини бошқарадилар. Звено аъзолари эса ўзларига бириктилган майдонлардаги тўкилган пахталарни териб оладилар. Бу эса ҳосилни нес-нобуд қилмай тезда териб олиш имкониятини беради.

— Бу йилги об-ҳаво, — дейди «Қизил Октябрь» колхозининг звено бошлиғи Расул Исҳоқов, — бизни анча қийнади. Лекин табиат қийинчиликларидан қўрқмадик. Ғайрат қилдик. Звеномизнинг ҳамма ерига икки марта чигит экилди. Шундан кейин биз ишни пухта ташкил қилдик. Деҳқонларимиз меҳнатда ажойиб қаҳрамонликлар кўрсатдилар. Ўтган йилларга нисбатан анчагина кўп ғўзани культивация қилдик. Ўғит бериб, тез-тез суғордик. Чопиқнинг сифатли бўлишига эришдик, мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўпланди.

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Жданов номли, «Ленинизм», Навоий номли, «Коммунизм», «Партия XXI съезди» колхозларининг комплекс механизациялашган звено бошлиқлари Абдусаттор Қирғизалиев, Йўлдош Аширбоев, Эргаш Қурбонов, Шарифжон Баротов, Рамазон Солматов, Аширбой Азизов ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар. Улар ғўзани дефолиация қилишни намунали ўтказиш, ҳар бир терим агрегатининг унумли ишлашини таъминлаш вазифалари ҳақида гапирдилар. «Москва» колхозининг шофери Рамзя Худиров пахта терим машинасида ишлашга ўтиб, мавсумда 80 тонна «оқ олтин» териб беришга аҳд қилганлигини айтди.

— Сиз азиз деҳқонлар, — деди пахта тайёрлаш пунктининг мудири Ғанибой Далибоев, — ўтган йили баракали ишладингиз. Бундан жуда хурсандмиз. Биз хизмат қиладиган колхозлардан пунктимиз 10 ўрнига 11 минг тонна юқори сифатли пахта қабул қилиб олди. Бу йилги умидимиз яна ҳам катта. Камида 12 минг тонна пахтани олиш юзасидан барча тайёргарликларни кўриб қўйдик. Биз бир кунда 5—6 процент миқдорида пахта қабул қилиб олишга тайёрмиз.

Кенгаш қатнашчилари ўтган йили пахта нобудгарчилигига йўл қўйган хўжаликларнинг ишидаги камчиликларни танқид қилдилар. Бу йил бундай хатоларга йўл қўймаслик, теримда пала-партишлик қилмаслик, тўкилган пахтанинг ҳар бир килограммига эмас, қанча ердаги пахтани тозалаб терганига қараб ҳақ тўлаш мақсадга мувофиқ эканлиги кенгашда алоҳида қайд қилинди. Ана шундай қилинганда район хўжаликларида ўтган йилга нисбатан қўшимча яна 3 миллион сўм даромад қилиш мумкин.

Кенгашда область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари дефолиация қилишни табақалаб ўтказиш, 550 терим агрегатини унумли ишлашини таъминлаш, ҳар бир механик-ҳайдовчининг мавсумда 100 тонна пахта теришига эришиш йўли билан, ҳосилнинг 60 процентини машиналар ёрдами билан териб олиш, далада ишлаётганлар учун маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, илғорларнинг бой тажрибаларини кенг оммалаштириш юзасидан район пахтакорларига қарата Мурожаат қабул қилдилар.

М. ҒОЗИЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

БИЗНИНГ АҲДИМИЗ

Колхозимиз аъзолари бу йил юз берган қийинчиликларни енгиб 1370 гектар пахта майдонида мўл ҳосил етиштирдилар. Гектаридан 23 ўрнига 27 центнердан ҳосил олиш тўғрисида олинган социалистик мажбуриятни бажариш имконияти яратилди. С. Убайдуллаев, Т. Тўйчиев, А. Абдуллаев сингари ўртоқлар бошлиқ звенолар гектаридан 30—32 центнердан ҳосил кўтаришни мўлжалламоқдалар.

Август ойида ғўза парваришини бўшаштирилмаган ҳолда йиғим-теримга қизғин тайёргарлик ҳам кўрилди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти бу йил 1500 гектар ердан машина билан 2800 тонна пахта териб олишга қарор қилди. Бу умумий ҳосилнинг 76 процентини ташкил этади.

Колхозимизда 49 та пахта териш машинаси бор. Буларнинг ҳаммаси ремонтдан чиқариб, тахт қилиб қўйилди. «ХВС—1,2» машиналарининг ҳаммасига «ХТ» машинасининг мотори ўрнатилди. 8 та кўрак терадиган, 8 та ерга тўкилган пахтани терадиган машина, 60 та прицеп, 10 та автомашина теримга шай турипти.

Етиштирилган ҳосилни нобуд қилмаслик учун машиналар айланадиган ерлардан ғўзани ўриб олмаслик чоралари кўрилаяпти. Ҳисоблаб қарасак, 1500 гектар ерда машина қайтадиган ер ҳосил қилиш учун 85 гектар ердаги ғўзани ўриб ташлаш керак бўлар экан. Ҳозир Хван Алексей, Аҳмад Ашимов, Али Япитов, Асқар Расулов бошлиқ участкаларда эски зовур, уват, ариқлар, муваққат йўллар ҳисобига машина айланадиган ерлар бульдозерлар билан текислаб қўйилди. Бошқа участкаларда ана шундай тадбир амалга оширилаяпти. Бу чора фақат машина айланишигагина эмас, шу билан бирга уватларни текислашга, ўтларнинг йўқотилишига, ерни тозалашга ҳам ёрдам беради. Бундан ташқари 8 километр дала йўлларига асфальт ётқизилди. 10 хирмон ремонтдан чиқарилди. Янги хирмон қилинди. Бу хирмонларга 1500 квадрат метр асфальт ётқизилди.

—Пахта теримида ҳал қилувчи ролни шубҳасиз механик-ҳайдовчилар ўйнайди. М. Турсунов, А. Абдуллаев, Х. Сандаҳмедова, Пан Наташа сингари 73 механик-ҳайдовчимиз узоғимизни, яқин, оғиримизни енгил қилишади.

Йиғим-терим даврида далада ишловчиларга қулай маиший шароит яратиш чоралари кўрилди. Икки участкада ташкил этилган болалар боқчаси ва яслиси узлуксиз ишлаб туради. Далада иссиқ овқат ташкил этилади.

Терим даврида моддий рағбатлантириш тадбирларини амалга ошириш муҳим аҳамиятга эга. Шуни ҳисобга олиб, мавсумда 100 тоннадан пахта терган механик-ҳайдовчиларга телевизор, 90 тонна пахта терган механик-ҳайдовчининг уйига бепул газ ўрнатиб берилади. 80 тонна пахта терган механик-ҳайдовчи «веломотор» олади. Теримчиларга ҳам ўз ишларига қараб шу хилда мукофотлар белгиланди.

Пахтани нобуд қилмаслик мақсадида машина теримидан сўнг тўкилган пахтани пешма-пеш териб олиш ташкил этилади. Бунда колхозчиларга терган пахтасининг килограммига қараб эмас, қанча сотих ерни тозалаганига қараб ҳақ тўланади.

Терим даврида илғорлар тажрибасини пропаганда қилиш катта аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳар куни илғор теримчилар, механик-ҳайдовчилар рўйхати, агитаторлар орқали колхозчиларга етказиб турилади.

Хуллас, колхозимиз пахта йиғим-теримига шундай тайёрлик кўраяпти. Азамат механизаторларимиз, чевар теримчиларимиз, пахта ташувчи шофёрлар ва тракторчиларимиз, барча колхозчиларимиз теримга шай туриптилар.

Т. ОРИПОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси.

И. НАГАЙ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

ПАХТАЧИЛИК ВА МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШ

Яқинда область партия комитетининг мажлислар залида семинар кенгаш бўлиб ўтди. Унда пахтачиликни комплекс механизациялаш, нарядсиз звенолар ишини мукаммаллаштириш, меҳнатга ҳақ тўлашда самарадор усулларни ривожлантириш, йиғим-теримга тайёргарлик кўриш масалалари муҳокама қилинди.

Маълумки, областимиз пахтакорлари тўрт-беш йилдан бери дала ишларини олиб боришда хўжалик ҳисобида ишлайдиган звено усулини жорий этиб келмоқдалар ва бу усул моддий манфаатдорликни оширишда, оғир дала ишларини енгиллаштиришда ҳал қилувчи роль ўйнаб келмоқда.

Звеноларга асосан, ишчан, ташкилотчи механизаторлар бошчилик қилаётганликлари учун ҳам йиғим-теримдаги ишларни техника елкасига тўла-тўкис юклаш имконияти туғилмоқда.

Кенгашда сўзга чиққан Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси Ю. ТЎЛАГАНОВ, шу райондаги «Жамбул» номли колхозининг раиси М. ИБРОҲИМОВ, Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг раиси К. МАМЕДОВ, Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг раиси В. И. ПАК, Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозининг бош бухгалтери М. КАРИМОВ, Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари С. ТОИРОВ, Бўка район партия комитетининг биринчи секретари Т. РАЖАБОВ ўртоқлар ўз хўжаликлари ва районларида йиғим-теримни қисқа муддатда, муваффақиятли ўтказиш юзасидан нималар қилишлари, қандай тадбирларни амалга оширишларини айтиб бердилар.

Семинар-кенгашда область партия комитетининг биринчи секретари М. А. АБДУРАЗЗОҚОВ нутқ сўзлади.

(Семинар-кенгаш тўғрисидаги тўла тафсилот газетамизнинг навбатдаги сонида берилади).

ЎҚИШНИНГ биринчи куни на қадар қувончли кун! Бу тантанали дақиқаларга Тошкентдаги 148-мактаб ўқувчилар ва ўқитувчилар коллективи қизғин тайёргарлик кўрдилар. Суратда: 1-синфда биринчи дарс.

А. Абалян фотолари.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН!

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ

Кеча мактабларимизда янги ўқув йили зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Ёз бўйи мириқиб дам олган ўғил-қизларимиз билим асосларини эгаллашга киришдилар.

Областимиз мактабларида ҳам кеча тантанали кунга айланди. Мавжуд 777 мактабда ўтказилган биринчи дарс улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин ҳақидаги мароқли суҳбатларга бағишланди. Ўқувчилар Ильич тўғрисидаги ажойиб хотираларни, фильмларни ҳаяжон билан тингладилар, томоша қилдилар.

Бу йил областимиз мактабларида меҳнаткашларнинг 361 минг 619 фарзанди билим олади. Уларнинг пухта билим олишлари учун ҳамма қулайликлар тахт қилинди. Орджоникидзе, Бекобод, Калинин районлари, Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарларида сентябрга армуғон этилган янги мактаблар ҳам талабаларини ўз бағрига олди.

ЛЕНИН ДАРСИ

Бу йилги янги ўқув йилимиз ғоят ҳаяжонли бошланди. Кекса коммунист ўртоқ Суворовнинг таклифи билан янги ўқув йилининг биринчи дарси—Ленин дарси деб эълон қилинган эди.

Мактабимиз педагогик коллективи ҳам биринчи дарсга атрофлича тайёргарлик кўрди. Ленин ҳақидаги хотираларни ҳикоя қилувчи текстлар тайёрланди. Тарих, география, тил ва адабиёт ўқитувчилари улуғ доҳиймиз Ленин тўғрисида турли тематик материаллар тўплашди.

Мен ҳам биринчи дарсга ҳаяжонланиб кирдим. Болаларнинг қувончи чексиз эди. Уларга Ильичнинг жўшқин революцион фаолияти ҳақида гапириб бердим. Қизғин савол-жавоб бошланди. Ўқувчилар улуғ доҳиймизнинг яшаган жойлари ва ёзишмалари ҳақида сўрашарди.

М. Муҳамедова, Н. Назарова ва бошқа ўқитувчиларнинг ҳам биринчи дарслари ғоят мароқли ўтди.

С. СУЛТОНОВ,
Тошкентдаги 12-мактаб ўқитувчиси.

ЛЕНИННИНГ ҒОЯВИЙ МЕРОСИНИ ЎРГАНАЙЛИК

I.

Марксизм-ленинизм бир асрдан кўпроқ вақтдан бери планетамиз бўйлаб ғолибона одим ташламоқда, революцион фикр ва ревоюцион ҳаракатнинг ҳаётбахш чашмаси бўлиб қолди. Бу таълимот янгидан миллион-миллион кишиларни ўзига жалб этиб, уларни ягона енгилмас куч қилиб жипслаштирмоқда, инсониятнинг порлоқ келажаги учун курашга руҳлантирмоқда.

Социализм тарихий ғалабалар қозониб келмоқда. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги совет ишчилар синфи колхозчи деҳқонлари, социалистик зиёлилари Коммунистик партия раҳбарлигида, марксизм-ленинизм байроғи остида қилган зафарли ишларининг улуғворлигини бутун дунё кўз ўнгида намоён қилди. Социализм кишиси ўзининг моддий, маънавий ва ахлоқий идеал сари қилаётган тарихий ҳаракатида нақадар мислсиз юксакликка кўтарилганлигини бутун дунё айниқса равшан кўра олди.

«Марксизм-ленинизм ғоялари, — дейилади «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» КПСС Марказий Комитети чиқарган Қарорда, — совет халқининг Ленин партияси раҳбарлигида қилинган буюк ўзгартирувчи ишларида яшамоқда ва тантана қилмоқда. Марксизм-ленинизм ғоялари социалистик мамлакатлар халқларининг муваффақиятларида, жаҳон коммунистик ҳаракати, халқаро ишчилар синфи, миллий озодлик кучларининг муваффақиятларида яшамоқда ва тантана қилмоқда».

Бинобарин, империалистик буржуазия қанчалик қутуриб ва жазаваси тутиб наъра тортмасин, у дунёни революцион тарзда муқаррар қайта ўзгартириш жараёнини тўхтатиб қола олмайди.

Империализм социалистик ҳамдўстликка қарши ҳарбий авантюралар қилишдан воз кечмагани ҳолда, сиёсий ва идеологик диверсияларга умид боғламоқда. Жаҳон революцион жараёнининг гуркираб ривожланиб бораётганлиги уни чўчитмоқда. Жаҳон социализм системаси ҳозирги замоннинг ҳал қилувчи омилига айланганлиги, социал бўронлар бошланиб, буржуазиянинг негизи ларзага келаётганлиги, бир қанча капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфи ўз ҳуқуқлари учун шиддатли кураш олиб бораётганлиги, халқларнинг империализмга қарши озодлик кураши тобора кенг кўламда кучайиб бораётганлиги — ана шуларнинг ҳаммаси империализмнинг сиёсати инсоният кўпчилигининг ҳаётий манфаатларига бевосита зид бўлиб тушаётганлигини яққол кўрсатиб турибди.

Ҳозирги даврга хос нарса шуки социализм билан империализм ўртасидаги сиёсий ва идеологик кураш ғоят кескинлашиб бормоқда. Қора кучларнинг барчаси: ҳамма нусхадаги реакционерлар, фашистлар ва ўнг социалистлар, миллатчилар шовинистлар, сионистлар меҳнаткашларнинг социалистик ғалабаларига қарши кескин ғоявий урушда биргалашиб ҳаракат қилмоқдалар. Энг муҳим позицияларда ревизионистлар ҳам уларга қўшилиб келмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг «Халқаро аҳволнинг актуал проблемалари ва КПССнинг жаҳон коммунистик ҳаракатини жипслаштириш учун кураши тўғрисида»ги қарорида, шунингдек партиямиз Марказий Комитети июль Пленумининг қарорида империалистик буржуазиянинг жаҳоншумул сиёсий стратегиясига қарши, оппортунизм ва ревизионизмга қарши марксизм-ленинизм революцион назариясининг софлиги учун ҳужумкор курашни кучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилган.

Буржуа пропагандаси революцион ғояларнинг одамлар онгига ва дилига ўтказаётган таъсирини бўшаштиришга уриниб, капиталистик жамият биносини бўяб, ниқоблаб кўрсатиш учун ҳамма ишларни қилмоқда. Конвергенциянинг, яъни капитализм билан социализм» «қўшилишининг» турли назариялари, «халқ капитализми», «тенг имкониятлар», «эркин дунё» жамияти деган сохта назариялар ва шу сингарилар ўртага ташланмоқда. Капитализм билан социализм ўртасидаги принципиал тафовутни камайтириб кўрсатишга уринилмоқда, аслида СССРга ва бошқа социалистик мамлакатларга идеологик ҳужум қилиш воситаларидан бири бўлган «кўприк ташлаш» доктринаси тарғиб қилинмоқда.

Тажриба шундан далолат берадики, буржуазия ўз мамлакатларининг халқларини лақиллатиш, жаҳон афкор оммасини чалғитиш йўлидаги уринишларида туҳматни ўзининг асосий воситаларидан бири деб билиб келди, ҳозир ҳам шундай ва шундай бўлиб қолаётир. Ҳозирги вақтда антикоммунистик пропаганданинг юзаки объективлик ниқобига ўралган тағин ҳам нозик, тағин ҳам маккорона методлари ишга солинмоқда. Бизнинг муваффақиятларимиз унчалик характерли бўлмаган жузъий ютуқлар қилиб кўрсатилмоқда. Лекин бизнинг ҳар қандай қийинчиликларимизни, ишдаги ва турмушдаги камчиликларимизни бўрттириб кўрсатмоқ, уларни «социал иллатлар» деб уқтирмоқ учун жуда кўп куч сарфланмоқда. Мамлакатимиздаги социалистик демократиянинг янада чуқурлашуви ва ривожланишига хос бўлган қонуний жараёнларни акс эттирувчи тадбирлар, яъни партия ва давлат сиёсатининг актив проблемаларини муҳокама қилишга кенг оммани жалб этиш — иқтисодий ислоҳот тўғрисида, соғлиқни сақлаш ҳақида умумхалқ мунозараси ўтказилганлиги, совет адабиёти ва санъатини ривожлантириш масалалари муҳокама қилинаётганлиги «ихтилоф» «норозилик», «қўшилмаслик» деган сўзлар билан тасвирланмоқда. Буржуа пропагандистлари Совет Иттифоқини, КПССни қоралашга, бизнинг сиёсатимизга ишончни бўшаштиришга, партия билан халқнинг бирлигини заифлаштиришга, социалистик мамлакатларнинг жипслигига, ички мустаҳкамлигига путур етказишга, улар ўртасидаги муносабатларга нифоқ солишга, улардаги антисоциалистик кучларни активлаштиришга интилмоқдалар. Чехословакиядаги воқеалар шуни яна бир карра тасдиқладики, империализмнинг агрессив муддаолари қандай шаклларда намоён бўлмасин, уларга қарши кураш олиб бориш барча антиимпериалистик кучларни янада жипслаштиришни талаб қилади. Бу курашда принципиаллик ва изчиллик, сабот ва матонат билан, реал вазиятни ҳисобга олиб ва социалистик мамлакатлар, барча коммунистлар зиммасидаги масъулиятни англаб иш тутиш зарур.

Бизнинг давримизда идеология кураши мураккаб ва кўп қиррали бўлиб, у инсон турмушининг ҳамма соҳаларини: моддий, маънавий, сиёсий соҳаларини ўз ичига олади, назарий, дунёқараш жабҳасида, одамларнинг сиёсий эътиқодларида, эстетик идеаллари ва қарашларида ҳам идеология кураши олиб борилмоқда. Замона амри шуки, душман идеологиясига қарши ҳамиша кенг кўламда идеологик ҳужум олиб бориш, ҳал қилувчи соҳалар ва участкаларга асосий эътиборни жалб қилиш, идеологик жанг тактикаси ва кураш стратегиясини эгаллаб олиш керак. Буларнинг ҳаммаси партиянинг ғоявий жангчиларини тайёрлаш ишига ҳам янги талаблар қўяди.

II.

Ҳозир бутун партиядан бинобарин, унинг ҳар бир ташкилотидан ва ҳар бир коммунистдан мустаҳкам ғоявий эътиқодли бўлиш, синфий, пролетарча онгни ўткирлаштириш ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ талаб қилинади. Коммунистлар мустаҳкам ғоявий эътиқодга эга бўлганларидагина, буржуа идеологиясининг тазйиқига зарба беришга, ревизионизм кирдикорларига кескин зарба беришга, марксизм-ленинизм таълимотининг софлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолишга, коммунистик қурилишнинг бундан буёнги муваффақиятларини таъминлашга қодир бўладилар.

Партия аъзолари ва кандидатларига, барча меҳнаткашларга марксизм-ленинизм таълимотини ўргатиш партия ташкилотлари алоҳида ғамхўрлик қиладиган соҳадир. Маълумки, бундан уч йил муқаддам КПСС Марказий Комитетининг ташаббуси билан марксизм-ленинизмни ўқитишнинг янги системаси жорий қилинган эди. Партия ўқувини коммунистлар яқин йиллар мобайнида марксизм-ленинизм назариясини, унинг таркибий қисмлари бўлмиш фалсафа, сиёсий иқтисодни ва илмий коммунизм асосларини чуқур ва атрофлича ўрганиб оладиган, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихини яхши ўзлаштирадиган, революцион назарияни практикада, амалда актив қўллана оладиган бўлишларини кўзлаб ташкил қилиш вазифаси қўйилган эди. Партия ташкилотлари тайёргарлик савияси турлича бўлган кишиларни табақалаштириб ўқитишни таъминлашлари, революцион назарияни ўрганишнинг бир неча йилга мўлжалланган перспектив режаларини амалга оширишлари лозим эди. Шунга мувофиқ равишда марксизм-ленинизмни ўқитишнинг учта изчил босқичи — бошланғич, ўрта ва олий босқичлари жорий этилди.

Ҳозир партия Марказий Комитетининг кўрсатмаларини бажариш соҳасида катта иш қилинганлигини айта оламиз.

Партия маорифи аниқ мақсадни кўзлаб олиб бориладиган бўлиб қолди, унинг ғоявий-назарий савияси ошди. КПСС XXIII съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 50 йиллигига аталган тезисларини ва юбилей йилидаги бошқа материалларини, К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган ҳужжатларни, КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги Қарорини чуқур ўрганиш бутун пропаганда ишининг мазмунини, форма ва методларини бойитди.

Партиянинг юбилейларга бағишланган ҳужжатлари, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг жаҳон революцион жараёни, коммунистик ҳаракат масалаларига ҳамда империализмга қарши курашда социалистик мамлакатларнинг бирлиги масалаларига доир қарорлари — партиямизнинг марксизм-ленинизм хазинасига қўшган катта назарий ҳиссасидир. Марксизм-ленинизм таълимотининг тўғрилигини, ленинчи Марказий Комитетимизнинг сўнгги вақтлардаги воқеалар тўғрисидаги хулосалари ҳаққонийлигини бутун турмуш қайта ва қайта исбот этмоқда. Бу ҳужжатлар барча коммунистларни коммунистик қурилиш программасини амалга оширишда чуқур билимлар, марксизм-ленинизм методологияси билан қуроллантиради.

Шу йиллар мобайнида беш миллионга яқин ишчи, колхозчи, хизматчи бошланғич сиёсий мактабларни тамомлади. Беш миллиондан ортиқ киши марксизм-ленинизм асослари мактабларида революцион назарияни ўрганмоқда. Район ва шаҳар партия активи мактабларида, марксизм-ленинизм университетларида (бу мактаб ва университетларда салкам 400 минг киши ўқимоқда) коммунизм назарияси ва практикасининг актуал проблемаларига, партия ташкилотларининг ишидаги конкрет иқтисодий ва идеологик масалаларга бағишланган рефератлар ёзиш ва докладлар қилиш кенг расм бўлиб қолди.

Бизнинг асримизда билимларнинг ҳажми жадал кўпайиб бормоқда — олимлар қилган ҳисоб-китобларга кўра, билимларнинг ҳажми ҳар саккиз йилда икки баравар кўпаймоқда. Шу нарса табиийдирки коммунистлардан, айниқса раҳбар кадрлардан давр билан бирга қадам ташлаб бориш, ўз билимларини фаннинг энг замонавий даражасини акс эттирувчи маълумотлар билан ҳамиша бойитиб бориш талаб қилинади.

Ҳозирги вақтда марксизм-ленинизмни ўқитиш ишига бир миллиондан ортиқ пропагандист раҳбарлик қилмоқда. Булар — партия ғоявий жангчиларининг улуғ армияси, унинг бебаҳо бойлиги бўлиб, сиёсий маориф соҳасидаги фидокор ва қаҳрамон меҳнатчилардир.

Сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг роли ўсиб бормоқда — улар тобора партия пропагандасининг чинакам таълим-методик марказларига айланмоқда. Сиёсий маориф уйлари ходимларининг составини бундан буён ҳам мустаҳкамлаб бориш, уларнинг самарали ишлаши учун ҳамма шароитни яратиб бериш, консультантларни ихтисослаштириш ва уларнинг куч-ғайратини партия пропагандаси ва оммавий сиёсий ишларнинг мазмуни, методикаси масалаларини ишлаб чиқишга қаратиш зарур.

Пропагандист ҳам, тингловчи ҳам ҳозир самарали назарий ўқиш учун зарур нарсаларнинг ҳаммасига эга. К. Маркс билан Ф. Энгельс асарларининг яқинда чиқарилган иккинчи нашри, В. И. Ленин Асарларининг Тўла тўплами, партия ҳужжатлари ва қарорлари уларнинг ихтиёрига бериб қўйилган. Улуғ Октябрнинг юбилейига атаб марксизм-ленинизм назариясининг бир қанча йирик тарихий-партиявий, иқтисодий, фалсафий ва бошқа проблемаларига оид асарлар эълон қилинди. Марксизм-ленинизмни ўргатувчи ҳамма бўғинлар учун программалар, дарсликлар, таълим ва методик қўлланмалар тайёрлаш соҳасида кўп иш қилинди. Марказий ижтимоий-сиёсий журналлар, газеталар, Бутуниттифоқ радиоси ва телевидениеси энг мураккаб назарий проблемалар хусусида суҳбатлар ва консультациялар уюштирмоқда. Буларнинг ҳаммаси энг яхши илмий-методик кучларнинг назарий таълимнинг мазмуни ва ғоявий савиясига бевосита таъсир ўтказишларига имкон беради.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик соҳасида мамлакатда авж олиб кетган ишлар бутун идеология ишини ташкил этишда, партиямиз ғоявий бойлигини пропаганда қилишда янги муҳим босқичдир.

Ленинизм яхлит интернационал таълимот бўлиб, давримизнинг марксизми бўлиб қарор топди. КПССнинг тажрибаси ва бошқа марксистик партияларнинг тажрибаси бу таълимотни доимо бойитиб бормоқда. Бу таълимот — коммунистларнинг ғоявий байроғи, компаси ва қуролидир. Капитализм билан социализм ўртасидаги идеологик кураш кескинлашган шароитда Лениннинг назарий меросини ҳар томонлама ихлос қўйиб ўрганиш айниқса актуал вазифа бўлиб қолди.

Партия пропагандаси улуғ мутафаккир, революционер, партиямизнинг ва дунёда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг йўлбошчиси бўлган В. И. Лениннинг тарихий ролини ҳар томонлама очиб бериши, Ленин таълимотининг туб социал, сиёсий ўзгаришларни муваффақиятли амалга оширишдаги, социализм ва коммунизм қурилишидаги, жаҳон революцион ҳаракатидаги, жаҳон социализм системасини ривожлантириш ва мустаҳкамлашдаги аҳамиятини кўрсатиб бериши керак.

Лениннинг ғоявий меросини пропаганда қилганда унинг ҳозирги кунги вазифалар билан узвий алоқадор эканлигини очиб бериш, Коммунистик партия билан совет халқи Ленин васиятларини қандай амалга ошираётганликларини кўрсатиб бериш керак. Ленинизмни ўрганиш халқимизни революцион ўзгартувчилик ишлари тажрибаси билан қуроллантиради, коммунистик қурилишнинг амалий вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишга ёрдам беради.

Янги ўқув йилида партия ўқувининг ҳамма бўғинларида коммунистларнинг эътиборини В. И. Ленин асарларини ўрганишга жалб қилиш мақсадга мувофиқдир. Ўз-ўзидан равшанки, бу ишни мавжуд ўқув планлари ва программаларига мувофиқ равишда олиб бориш лозим. Лекин бунда суҳбатлар ўтказиш учун тавсия қилинувчи Ленин асарларига кўпроқ эътибор бериш, бу асарлар қандай ўрганилаётганлигини яхшироқ контроль қилиш фойдали бўлади. Партия ўқувининг ҳамма бўғинларида ходимларнинг ўз билимини мустақил оширишига алоҳида эътибор бермоқ керак. Партия ташкилотлари, пропагандистлар, методистлар тингловчиларга В. И. Ленин асарларини мустақил мутолаа қилиш кўникмаларини ҳамиша ўргатиб боришлари лозим.

Ленинизмни ўрганганда ленинча методларни ва марксизм-ленинизм принциплари асосида марксчи-ленинчи партиялар ҳозирги замон шароитида яратган янгиликларга эътиборни жалб қилиш муҳимдир. Масалан, Лениннинг иқтисодий назариясини ўрганмоқ учун В. И. Ленин асарларини чуқур ўрганишдан ташқари партиянинг иқтисодий сиёсатига доир илмий асосларни, янги хўжалик ислоҳотининг моҳиятини, бу ислоҳотни амалга ошириш тажрибасини билиш керак.

Сиёсий машғулотлар коммунистик қурилишнинг социал проблемаларини, КПСС билан Совет давлатининг халқ фаровонлигини ўстириш, унинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, маориф, фан ва маданиятни янада ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлигини яққол очиб бериши керак.

Чуқур ғоявийлик, коммунизм идеалларига садоқат, аввало, топширилган ишга онгли ижодий муносабатда бўлишда намоён бўлади. В. И. Лениннинг таърифи билан айтганда, пропагандамиз самарадорлигининг мезони шахснинг ижтимоий ҳаракатлари замирида ётади. Мамлакатда хўжалик ислоҳоти амалга оширилаётган ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш, меҳнатни илмий ташкил қилишни жорий этиш, маҳсулот сифатини такомиллаштириш масалалари биринчи ўринга қўйилмоқда. Партия ўқуви ана шу масалаларни ҳал этишда активликни оширишга ташаббускорлик ва ижодкорликни ривожлантиришга кўмаклашиши, меҳнатга коммунистик муносабат ҳар бир ходимнинг хулқ-атвор нормаси бўлиб қоладиган бўлишига ёрдамлашиши лозим.

Ҳозирги даврда сиёсий пропагандага бўлган талаб узлуксиз ошиб бормоқда. Партия маорифи системасидаги ҳар бир машғулот ғоявий жиҳатдан ўткир, жозибадор, ҳужумкор бўлиши лозим. Буржуа идеологиясига қарши кураш аввало, марксизм-ленинизмни чуқур билишни, ғоявий эътиқодли бўлишни тақозо этади. Ижтимоий фанларни — партия тарихи, сиёсий иқтисод, фалсафани ўрганиш ишини бу фанларни буржуазиянинг сохта фанига карама-қарши қилиб қўйиш, унинг тутуриқсизлигини фош қилиш, капиталистик тузумнинг ички зиддиятларини очиб ташлаш асосида ташкил қилиш лозим.

Бундай қилмоқ учун турмушда материал жуда кўп. Империализмнинг реакцион моҳияти, ҳалокатга маҳкум этилганлиги кун сайин тобора равшан намоён бўлмоқда. Капитал мамлакатлардаги синфий жанглар, Америка империализмининг Вьетнамдаги мағлубияти, капитализм умумий кризиси чуқурлашиб бораётганлигининг янги исботи бўлмиш молиявий кризислар, революцион ва миллий озодлик ҳаракати кенг қулоч ёзганлиги — ана шуларнинг ҳаммаси назарияни жонли равишда тасдиқловчи мисоллар бўлиб, катта ҳаёт мактабидир. Тингловчиларга юксак ғоявий фазилатларни сингдирмайдиган, ғоявий жиҳатдан бетараф ўқувнинг, пала-партиш машғулотларнинг бўлишига муросасозлик билан қараб бўлмайди. Сиёсий пропагандани янги талаблар даражасига кўтаришнинг маъноси — тингловчиларни пухта ва чуқур билимлар билан қуроллантира билиш, уларга сиёсий кураш тажрибасини ўргатиш, демакдир.

Хуллас, гап сиёсий пропагандада ўзининг энг асосий вазифасига монанд бўлиши тўғрисида — коммунистик қурилишнинг мураккаб проблемаларини ҳал қилган вақтда марксизм-ленинизм таълимотидан моҳирона фойдаланиш иштиёқини тарбиялаш устида бораётир.

Ҳолбуки, назариянинг муҳим қоидалари ҳамиша ҳам ҳаёт билан чамбарчас боғлаб ўрганилаётир, деб бўлмайди, баъзан бу қоидаларга коммунистик қурилишнинг энг муҳим вазифаларини чуқур идрок қилиш ва муваффақиятли ҳал этишнинг таъсирчан методи деб эмас, балки маълум хулосаларнинг мажмуасидангина иборат деб қаралмоқда. Марксизм-ленинизмни ўрганишга бундай «оқартувчилик» назари билан қараш КПСС XXIII съезди талабларига, партия Марказий Комитетининг апрель ва июль Пленумлари қарорларига асло жавоб бермайди.

Сиёсий таълим методларида жиддий нуқсонлар бор. Баъзан машғулотлар яхши ташкил этилмайди, бундай машғулотлар тингловчиларнинг мустақил фикр юритишини ривожлантиришга, асосий манбалар ва сиёсий адабиётни чуқур мутолаа қилишга ёрдам бермайди. Кўпгина коммунистлар оммабоп дарсликларни ва ўқув қўлланмаларини ўқиш билангина чекланиб, марксизм-ленинизм классикларининг асарларини, партия қарорлари ва ҳужжатларини камдан-кам ўқийдилар.

Партия ходимлари, пропагандистлар партия пропагандасининг ленинча услуби ва методларини ҳамиша эгаллаб боришлари лозим. Ўтган ўқув йилига якун ясаганда, қилинган ишларнинг ижобий ва салбий томонларини чуқур таҳлил қилиш, коммунистлар билан партиясизларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ ҳисобга олиш керак.

III.

Янги ўқув йили марксча-ленинча таълимни такомиллаштириш ишидаги янги қидиришлар, пропагандист кадрларни, идеология соҳасида ишлаётган барча ходимларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни янада яхшилаш билан аввалги йиллардан ажралиб туриши лозим.

Раҳбар кадрларни сиёсий жиҳатдан тайёрлаш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиш керак. Барча партия, совет ва хўжалик ходимлри шу нарсани яхши тушуниб олишлари зарурки, меҳнаткашларнинг марксча-ленинча дунёқарашини шакллантириш иши совет жамиятининг раҳбар кучи бўлган партиянинг бутун фаолияти билан чамбарчас боғланган бўлиб, идеология экономика ва ижтимоий муносабатларнинг бирлигига асослангандир. Ҳар бир раҳбар, аввало, назарий жиҳатдан билимдон марксчи-ленинчи бўлмоғи керак. Халқ унинг ғоявий етуклигига, партия сиёсатини амалга ошира билишига, хўжаликни тежамкорлик билан юрита билишига, қўлга киритилган ютуқларга танқидий баҳо бера билишига истиқболни кўриб иш тутишига, одамлар билан ишлашига, ўзининг бутун ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолиятида шахсан ибрат кўрсатишига, сўз билан ишнинг бирлигини практикада амалга оширишига қараб баҳо беради.

Партия ташкилотлари бир-икки йил мобайнида коммунистларни ва партиясиз активларни бошланғич сиёсий мактаблар программаси асосида ўқитишни асосан тамомлаш, бу билан уларнинг сиёсий таълимнинг ўрта бўғинига ўтишлари учун мустаҳкам негиз яратиш имкониятига эгадирлар. Шу билан бирга марксизм-ленинизм асослари мактабларида ўқиш программаси ва методикасини янада такомиллаштириш вазифаси кўндаланг бўлиб туради, бунда, даставвал, бошланғич сиёсий мактабларни битириб чиққан коммунистларнинг билим ва назарий тайёргарлик даражасини кўзда тутиш лозим. Зарур бўлиб қолган тақдирда, бизнинг фикримизча, тайёргарлиги унча етарли бўлмаган ўртоқлар учун назарияни ўрганиш муддатларини узайтириш, айрим фанларнигина, айтайлик, партия тарихини, сиёсий иқтисодни ўрганиш мактабларини очиш мақсадга мувофиқдир. Барча ҳолларда коммунистларни сиёсий адабиётни мустақил равишда конспект қилолишга ўргатишга кўпроқ эътибор бериш, бунинг учун махсус машғулотлар ўтказиш зарур.

Шуни ҳам унутмаслик керакки, бошланғич сиёсий мактабларни тамомлаб чиққан айрим ўртоқлар турли сабабларга кўра, ўқишни марксизм-ленинизм асослари мактабларида давом эттира олмайдилар. Партия ташкилотлари бундай кишилар учун махсус циклли лекциялар, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, жаҳон революцион жараёнининг ривожланиши масалалари юзасидан консультациялар уюштириш тўғрисида қайғуришлари, улар билан мунтазам равишда назарий суҳбатлар ўтказиб туришлари, сиёсий ишга уларни актив жалб қилишлари керак.

Янги ўқув йилида марксча таълимнинг олий босқичи ҳам партия комитетларидан алоҳида диққат-эътибор беришни талаб қилади. Ана шу босқичда билим олаётган кишиларга табақалаштирилмаган ҳолда ёндошишдан иборат баъзи жойларда вужудга келган практикани қатъий бартараф этиш, турли группадаги зиёлиларнинг, мутахассисларнинг сиёсий ўқишида давомийлик ва изчилликка эришмок керак. Зиёлиларнинг марксча-ленинча ўқиши соҳасидаги барча ишни уларнинг илмий, профессионал ва маънавий манфаатларини ҳисобга олиб ташкил этиш, уларда революцион назарияни астойдил ўрганиш учун ички эҳтиёжни кучайтириш, уларни ҳамиша изланиш, олган билимларни тўхтовсиз такомиллаштириш руҳида тарбиялаш керак. Илмий ходимлар ва идеология соҳасида ишловчи ходимлар, ижтимоий фанларнинг ўқитувчилари, пропагандистлар ва методистлар илмий тадқиқотнинг марксча-ленинча методологиясини мунтазам равишда эгаллай олишлари учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш, партия пропагандасининг ғоявий савиясини ошириш лозим.

Методологик ва проблемаларга бағишланган назарий семинарлар катта моҳият касб этади. Бу семинарларнинг вазифаси — революцион назариянинг айрим масалаларини ўрганиш ва муҳокама қилишдан, амалий тажрибани умумлаштиришдан иборатдир. Марксистик диалектик методни эгаллаш санъатини такомиллаштиришга қаратилган ўқишнинг бу формаси илмий ходимлар ўртасида айниқса кенг тарқалгандир.

Партия ташкилотларининг ишида комсомоллар ва ёшларнинг сиёсий ўқиши муҳим ўрин тутади.

Мамлакатимиз ёшлари кекса авлодларнинг муносиб ва ишонарли ворисидир. Ленин комсомоли ўзининг 50 йиллик юбилейини сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ўсган бир вазиятда кутиб олмоқда. Ёш авлод астойдил ва сабот билан коммунизмни ўрганмоқда. Партия ташкилотларининг бурчи бу интилишни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан, комсомолда ишлаш учун ўзларининг энг яхши, тажрибали кадрларини юборишдан, ёшларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилишдан иборатдир.

Комсомол сиёсий маорифининг асосий вазифаси — ёшларнинг кенг табақаларига марксизм-ленинизм алифбесини ўргатишдан иборатдир. Йигит ва қизларни марксизм-ленинизм назарияси асосчиларининг асарларини ўрганишга сабот билан жалб этиш, партия сиёсий ўқиши билан комсомол сиёсий ўқишининг чамбарчас боғланган бўлиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш, ёшларнинг тўгараклари, мактаблари, семинарлари ва университетлари учун барқарор дарсликлар, ўқиш қуроллари ва кўргазмали қуроллар яратиш тадбирларини кўриш керак.

Оммавий пропаганда совет кишиларининг ўсган сиёсий ва меҳнат активлигини, билим ва маданий савиясини, ҳозирги кундаги қизиқишларини ҳисобга олиши зарур. Партия комитетлари, ёшларнинг халқ университетлари ва сиёсий клубларининг коммунистик меҳнат мактаблари ва иқтисодий мактабларнинг ишига ҳамиша раҳбарлик қилишга, лекторийлар ва кинолекторийлар тармоғини кенгайтириш ва яхшилаш тадбирларини кўришга, пропаганданинг меҳнаткашлар мақбул деб топган формалари чунончи, Ленин ўқишлари, савол ва жавоб кечалари ва шу каби формалари савиясини оширишга даъват этилгандир. Ўтказиладиган тадбирларнинг юксак ғоявий ва илмий савиясини оммавийлик ва тушунарли бўлиши билан, тингловчиларнинг бир қанча сиёсий ва маънавий проблемаларга бўлган қизиқишини ғоявий эътиқодли бўлишни тарбиялаш билан моҳирона боғлаб олиб бориш муҳимдир.

В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган тадбирларни амалга оширишга алоҳида эътибор бериш керак. Бу тадбирлардан ҳар бири юксак ғоявий савияда ўтказилиши, чинакам илҳомбахшлиги билан фарқ қилиши лозим. Октябрь революциясининг 50 йиллиги муносабати билан тўпланган сиёсий пропаганданинг бой ва ранг-баранг тажрибаси мустаҳкамланиши ва ҳозирги бутун идеология ишидаги янги кўтаринки руҳ билан бойитилиши керак.

Партиямиз ўзининг назарий етуклиги, большевистик уюшқоқлиги, революцион интизоми, ўз сафларининг монолит бирлиги, бутун совет халқи билан маҳкам жипслиги билан кучлидир. Сиёсий маорифда янги ўқув йили Ленин таълимотини астойдил ўрганиш йилидир. Бу йил барча совет кишиларининг сиёсий онглилигини ва меҳнат активлилигини ошириш учун, коммунистик қурилишда янги ютуқларни қўлга киритиш учун, марксизм-ленинизм улуғ таълимотининг тантанаси учун курашнинг муҳим даври бўлиб қолиши керак.

(«ПРАВДА», 31 август).

ДАЛА ШИЙПОНИДА

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдубашор Усмонов раҳбарлик қилаётган звено дала шийпони тушки дам олиш ва кечки оқшом пайтлари деҳқонлар билан гавжум бўлади.

Сокин кеч. Звено аъзолари дала ишларини туталлаб, бирин-кетин шийпон томон йўл оладилар. Сиёсий ахборотчи Жумабой Маматов ҳам шу ерда. У Абдубашор ака билан суҳбатлашиб, бугунги ишнинг якунларини билиб оларди. Звено бошлиғи кимлар қандай меҳнат қилганлиги ҳақида бирма-бир сўзлаб берди. Сиёсий ахборотчи Абдубашор аканинг баъзи бир гапларини ён дафтарига ёзиб олди. Кейин билсак, у деворий газета ва «Жанговар варақа» учун фактлар йиғаётган экан.

Жумабой ўзи ташкил этган «Ҳурмат тахтаси»га ўзаро социалистик мусобақа ғолиблари, топшириқни 1,5 — 2 ҳиссага етказиб адо этаётган пахтакорларнинг исми ва фамилияларини ёзиб қўйишни ҳам унутмади.

Одамлар йиғилиб бўлгандан сўнг, у, ҳозирги халқаро аҳвол ва колхоз бўйича пахта йиғим-теримини намунали ўтказиш учун кўрилаётган тадбирлар ва уларни амалга ошириш юзасидан қилиниши зарур бўлган ишлар ҳақида суҳбат бошлади.

Дарвоқе, сиёсий ахборотчи Жумабойнинг шундай одати бор. У кундалик газета-журналларни синчиклаб ўқиб чиқиб, радио ва телевидениеда берилган эшиттиришларни тинглаб, илғор тажрибалар, фан ютуқларига оид маълумотларни билиб олади ва суҳбатида улардан моҳирона фойдаланади. Шу туфайли ҳам унинг ҳар бир суҳбати колхозчиларда катта қизиқиш уйғотади.

Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Усмонов раҳбарлик қилаётган звеноси дала шийпони чиндан ҳам агитация ва тарғибот ишларининг чинакам марказига айлантирилган.

Мана, «Жанговар варақа» ҳам тайёр бўлди. Ҳозиргина даладан келган пахтакорлар уни завқ билан ўқийдилар. Илғорлар ўз номларини кўриб, фахрланиб, ишга янада астойдил бел боғласалар, айрим дангасалар, эл назаридан уялиб, нима қилишларини билмай, ер чизиб қолишади.

Дала шийпонида оқшом пайтлари кинофильмлар намойиш қилиб турилади. Кейинги кунларда пахтакорлар «Сен етим эмассан», «Дорбозлар», «Ёр-ёр», «Фарҳоднинг жасорати» бадиий фильмларини зўр қизиқиш билан томоша қилдилар.

— Дала шийпони — пахтакорнинг иккинчи уйи, — дейди Абдубашор ака, — шунинг учун ҳам биз бу ерда колхозчиларнинг маданий-маиший ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма нарсани муҳайё қилиб қўйишга ҳаракат қиламиз. Туш пайтида ҳар куни иссиқ овқат тайёрлаб берилади. Пахтакорлар моҳир ошпаз Деҳқонова тайёрлаган лаззатли таомлардан мамнун.

Дала шийпонида оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларнинг яхши йўлга қўйилганлиги натижасида ҳам пахтазорда меҳнат унумдорлиги ортиб бораётир. Деҳқонлар 50 гектар ердаги ғўзаларни сифатли парвариш қилиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Культивация, суғориш, озиқлантириш ишлари ўз вақтида ва маромида ўтказилди. Ҳар туп ғўза серҳосил бўлиб етилди. Ҳозир далаларни айланган киши кўсаклар бир текис бодраб очилаётганлигини кўради. Звено аъзоларининг бутун диққат-эътибори далаларни машина теримига намунали тайёрлашга, пахта йиғим-теримига уюшқоқлик билан киришишга қаратилган. Улар ҳар гектаридан 27 центнер ўрнига 35 центнердан пахта топширишга аҳд қилганлар.

Колхознинг И. Сидиқалиев, Б. Қаҳҳоров ўртоқлар бошлиқ бригадалари дала шийпонлари ҳам агитация, тарғибот ишларининг марказига айланган.

З. ОТАХОНОВ.

ЛУБКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Оққўрғон районидаги Ленинград» колхози канопзорларидамиз. Тўрт томонимиздаги поёнсиз канопзорда агрегатларнинг тинимсиз гуриллаши, луб ортган машиналарнинг пункт томон ошиқиши дилни қувонтиради. Тонг ёришмасданоқ, канопзорда бошланган қайноқ меҳнат шомгача давом этади. Қимматли хом ашё — «кўк олтин»ни қисқа муддатда йиғиб олиш иштиёқи билан яшаётган деҳқонлар ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, ишни кучайтирадилар.

Колхознинг илғор бригада бошлиғи Г. С. Пак билан бирга лубкорлар «жоннинг роҳати» деб атаган «ЛС» маркали агрегатлар ишлаб турган пайкалга кирдик.

— Бу агрегат деҳқонларимизга жуда қўл келди-да, — дея гап бошлади бригадир, — унинг қулайлиги шундаки, ўрилган каноп пояси машинанинг бир томонидан солиниб, иккинчи томонидан тайёр луб ҳолда олинади. Илгариги машинага қараганда бунда икки баробар кам одам ишлайди. Бу — қилинадиган сарф-харажат ҳам икки баравар камаяди, колхозчилар даромади эса кескин ортади, деган сўздир.

Пайкалда механизаторлардан Константин Угай ва Али Бойбўсиновлар ўзаро мусобақалашиб меҳнат қилишмоқда. Бу икки азаматнинг пўлат агрегатлари ҳар куни 10—12 тонна «кўк олтин» поясидан ажратиб, бригада коллективини хушнуд қилмоқда. Шу кунларда колхоз далаларида 30 дан ортиқ агрегат тинимсиз ишлаб турибди. Эрта-индин яна 15 машина ишга туширилади.

Колхознинг сўзи билан иши бир аъзолари ҳар куни давлатга йиллик планнинг 2—2,5 процентн миқдорида юқори сортли луб толаси етказиб беришмоқда. Серинбой Йўлдошев, Тен Дюн, Йўлдош Эрматов каби тажрибали механизаторлар меҳнат унумдорлигини тобора оширнб, ҳар куни 240—250 тоннадан луб топширмоқдалар.

— Бу йил лубкорларимиз учун анча оғир йил бўлди, — дейди колхоз раиси В. Пак. — Эрта баҳорда ёғингарчилик эзиб юборди. Ерга ташланган уруғнинг униб чиқиши кечикди. Лубкорларимиз шошилинч чоралар кўришди. Барча майдонлардаги экиннинг таги тез-тез юмшатилиб, қатқалоқ ўз вақтида йўқотиб турилди. Ҳавонинг нам келиши туфайли зарпечак кўпайиб кетди. Лубкорларимиз барча қийинчиликларга қарши мардонаворлик билан курашдилар. Мана энди деҳқонларнинг ёз бўйи қилган ҳалол меҳнати ўз самараларини кўрсатиб турибди. Барча майдонларда мўлжалдагидан ҳам зиёдроқ каноп етиштирилди. Йил бошида ҳар гектар ердан 150 центнердан ҳосил олиш планлаштирилган эди. Даладаги ҳосилни чамалаб чиққан деҳқонлар камида 160—170 центнердан ҳосил кўтаришга сўз бердилар.

Колхоз далаларида каноп ўрим-йиғимининг ҳал қилувчи даври бошланди. Айниқса Г. С. Пак, Б. Хван ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда ҳар бир киши ўзига топширилган ишни сидқидилдан адо этмоқда. Улар ҳосилдорликни пландагига нисбатан 15—20 центнер ошириш учун курашмоқдалар.

«Бу йил давлатга пландаги 12 минг тонна луб ўрнига 14 минг тонна юқори сортли луб толаси етказиб берамиз» — Колхоз лубкорлари бугунги кунда шу мақсад билан ҳормай толмай меҳнат қилмоқдалар. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти каноп ўрим-йиғимида қатнашаётган колхозчилар учун қулай маданий-маиший шароитлар яратиб берган. Ҳар ўн кунликда ҳаммадан кўп каноп пояси тайёрлаган агрегат коллективига кўчма Қизил байроқ ва 50 сўм пул мукофоти бериб борилаяпти.

Баракали «кўк олтин» хирмони бунёд этаётган колхоз азаматларига зафар ёр бўлсин!

Н. ТЎРАЕВ.

ЧОРВА ҚИШЛОВИГА ҲОЗИРЛИК

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Коммунист» колхозида чорва қишловига тайёргарлик қизғин кетаяпти. Суратда: ўриб қуритилган беда ғарамларга ташиб келтирилмоқда.

Н. Абдурасулов фотоси.

ТЕАТР

„ИҚБОЛ“

Яхши қўшиқ ва шеърлари билан ўқувчилар оммасига кўпдан таниш бўлган шоир Ёнгин Мирзо инқилоб арафасидаги Бухоро ёшлари ҳаётидан ҳикоя қилувчи «Иқбол» номли драмасини яратди. Бу драма Охунбобоев номидаги ёш томошабинлар театрида саҳнага қўйилди.

Тун... Зулмат қўйнида аллақандай шарпалар ғимирлайди. Мунгли куй янграйди. Саҳна аста-секин ёришиб, ниятлари зулматдан ҳам қора шайх ва дарвешлар кўринади. Ўртада олис-олисларга мағрур тикилганича бир қиз турибди. У шайхнинг саволларига жавоб бермайди, ўйлайди. Босиб ўтган йўлини, кўрган-кечирганларини эслайди. Мана шу ўйлар бизни унинг суронли ҳаёти, Бухоронинг чиркин муҳити билан таништиради.

Иқбол камбағал бир аёлнинг ёлғиз қизи, меҳнаткаш онаси билан осудагина ҳаёт кечиради. Бироқ кутилмаганда фалокат юз беради. Онаси барг кесиш учун бориб, тутдан йиқилади. Иқбол ночор, онасини даволатиш учун пули йўқ, ҳатто севган йигити Мақсуд (артист К. Қурбонов) ҳам унга кўмак беришдан ожиз, қўли қисқалик қилади.

Кутилмаганда кампирни йўқлаб кетиш баҳонасида, ифлосният билан Нусратилло (ЎзССРда хизмат кўрсатган артист О. Толипов) ва Қодирвалат (артист Т. Миралиев) кириб келишади. Қодирвалат кампирдан аҳвол сўрайди. Нусратилло эса Иқболга хиралик қилади. Иқбол билан онаси дод солади. Муштумзўрлар кампирни муштлаб қочиб кетадилар. Она вафот этади.

«Иқбол»ни ўзбек қизларининг инқилоб, арафасидаги кайфиятини ифодаловчи асар дейиш мумкин. Муаллиф Иқболнинг қалбини бутун нозиклиги билан моҳирона очиб беришга муваффақ бўлган. Ёш артистка К. Гайбердиева Иқбол образини яратган. Унинг саҳнадаги ҳар бир ҳаракати томошабинни тўла ишонтиради. Асарда Иқбол билан ҳамоҳанг Жумагул (артистка Ё. Исматуллаева) образи ҳам яратилган.

Асарда Шайхулислом образини (ЎзССР халқ артисти К. Хонкелдиев) яратган. Артист Шайхулисломнинг нияти бузуқлиги, юртини сотишга ҳар қачон тайёр хоин эканлигини усталик билан очиб ташлаган. Петрова (ЎзССРда хизмат кўрсатган артистка М. Йўлдошева) образи ҳам ишонарли чиққан. Ундаги оналарга хос соддалик ва меҳрибонликни ҳар бир томошабин тўла ҳис қилади.

Бироқ асарда айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас. Жумладан, Мақсуд ҳолдан тойган. Иқболни кўтариб, бир манзилга етади. Улар Петрович (артист Ўлжабоев)га учрайдилар. Петрович қизга сув беради ва бўшаган сувдонни тўлдириб келиш учун кетади. Очликдан тинкаси қуриган қиз бир қултум сув ичиши биланоқ дарҳол жонланади. Ҳатто Мақсудга эркаланиб юлдуз танлайди. Қизнинг бу ҳолати томошабинга эриш туюлади.

Иқболнинг баъзи ҳаракатлари ишонарли талқин этилмаган. Масалан, қизни Англия айғоқчиси Нильсон ҳузурига кирганидан сўнг саҳна орқасида аввал дутор садоси, сўнгра тўсатдан куй тўхтаб, қарсиллаган ўқ овози эшитилади. Сўнг Иқбол чиқиб келади. Томошабин, қуролсиз қизнинг қандай қилиб тажрибали жосусни ўлдирганига ҳайрон бўлади. Иқбол эса инқилобчи рус аёли. М. Петрованинг уйига қочиб кетади, аммо унинг қандай қилиб бу ерга келиб қолгани номаълум.

Спектаклда асосан Иқбол ҳаракат қилади. Мақсуднинг сусткашлиги (бу албатта артистнинг қамчилиги) гоҳ-гоҳида бир кўриниб қўйиши, Жумагулнинг (артист Ё. Исматуллаева) охирги саҳналарда бутунлай қатнашмай қўйиши ҳам ажаблантиради. Томошабин хароб бўлган Бухоро ҳақида қўшиқ айтган бу жафокаш қизнинг инқилоб йўлида жонбозлик кўрсатишдан умидвор, бироқ саҳнада бундай бўлиб чиқмайди.

Шунингдек, М. Петрович образи ҳам ҳали пишиб етилмаган. У инқилобчи сифатида айтарли биронта муҳим иш қилмайди. Қодирвалатнинг инқилобчиларга ҳайрихоҳ бўлиши воқеа давомида ишонарли чиқмаган.

Ўйлаймизки, Бухоро ёшларининг инқилобий курашини акс эттирувчи бу асар қайта сайқал топиб, кўп сонли саҳна мухлисларини хушнуд этади, комсомолнинг 50 йиллик тўйига муносиб тортиқ бўлади.

Эминжон УСМОНОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СОВЕТ ЭЛЧИХОНАСИГА МАКТУБЛАР

ПРАГА, 30 август. (ТАСС. мухбири). Чехословакия пойтахтидаги бир группа ишчилар Чехословакия Социалистик Республикасидаги совет элчихонасига ёзган мактубларида бундай деб таъкидлаганлар: «мамлакатимиздаги контрреволюцион кучлар ҳужум қилган даврда Варшава шартномаси мамлакатларининг армиялари берган ёрдамни социалистик Чехословакиянинг ишчилар синфи мамнуният билан бажонидил қабул қилди. Совет Иттифоқи ва Варшава шартномасидаги бошқа мамлакатлар ўзларининг социалистик Чехословакияга нисбатан интернационал бурчларини бажардилар. Чехословакия Социалистик Республикасининг ишчилар синфи реакцияга ва контрреволюцияга қарши курашда берилган интернационал ёрдам учун иттифоқчи қўшнилардан миннатдордир».

Прагадаги элчихона ва бошқа совет муассасалари олаётган кўпгина мактубларда социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш ишида берилган ёрдам ва мадад учун миннатдорчилик ва ташаккур изҳор этилган. Бу мактубларда чехлар билан словакларнинг бундан буёнги тақдири ҳақида қайғурувчи ватанпарварларнинг овози эшитилиб турибди.

«Совет Иттифоқининг дўсти» деб имзо қўйган прагалик ишчи элчихонага бундай деб ёзган: «мен Чехословакиянинг софдил граждани сифатида империализм томонидан қўллаб-қувватланаётган ички контрреволюциянинг хавфи остида қолган давлатимиз манфаатлари йўлида кўрилган ғоят зарур чоралар учун совет халқига ва ҳукуматига зўр миннатдорчилик изҳор қиламан». Шу мактубни юборган киши ўзининг чин фамилиясини айтмасликни сўрайди, чунки «Правда» газетасига мурожаат қилган прагалик 99 ишчига нисбатан реакциянинг қутуриб турган кампаниясини эсидан чиқармаганлигини ёзади.

Пойтахтдаги «Прага-4» районининг коммунистлари ўз мактубларида: «Совет Иттифоқининг ва Варшава шартномасига аъзо бўлган бошқа давлатларнинг раҳбарлари социализм ишини контрреволюция ҳужумларидан ҳимоя қилиш ишида Чехословакияга ёрдам бериб, олийжаноблик ва давлат арбобларига хос донишмандлик кўрсатдилар. Уларнинг социалистик давлатга нисбатан чинакам интернационал бирдамлиги айни шу ишда ўз ифодасини топди», деб таъкидлайдилар.

Бундай хатлар Прагадангина эмас, Чехословакиянинг бошқа кўпгина шаҳарларидан, жумладан Братислава, Острава, Готвальдова, Градец—Краловдан ҳам келиб турибди. Остравалик кончи ўз мактубида ҳали контрреволюция таслим бўлмаганлигини, разил кўпорувчилик ишларини давом эттираётганлигини, матбуот ва радиода ўрнашиб олган реакцион кайфиятдаги кучлар уларни қўллаб-қувватлаётганлигини ёзади. У ўз мактубини: «Яшасин хавфсизлигимизнинг суянган тоғи Совет Иттифоқи» деган сўзлар билан тугатади.

Чехословакия Социалистик Республикасининг меҳнаткашлари ўз мактубларида Москва музокараларининг натижалари тўғрисидаги Совет-Чехословакия қўшма ахборотини қатъиян қўллаб-қувватлайдилар. Компартия билан Чехословакия давлатининг раҳбарлари Чехословак халқининг социалистик ғалабаларини ҳимоя қилиш йўлида конкрет ва таъсирли чоралар кўрадилар, деб ишонч билдирадилар.

И. МАСЛЕННИКОВ.

ФАВҚУЛОДДА АҲВОЛ

ПАРИЖ, 30 август. (ТАСС). Республика мудофаа министрлигининг бугун Конго революцияси овози» радиоси орқали эшиттирилган аҳборотида айтилишича, Конго (Браззавиль)да фавқулодда аҳвол жорий этилди. Республика пойтахтида, деб хабар қилди радио, комендантлик соати эълон қилинди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Браззавилдан берган хабарида айтилишича, Конго президенти Алфонс Массамба-Деба қуролли гражданларга ва граждан мудофааси аъзоларига мурожаат қилиб қурол ишлатмасликка чақирди.

Илгари эшиттирилган хабарда маълум бўлишича, Конга хавфсизлик хизматининг собиқ директори Бернар Батингу қамоққа олинган. У «оппозиция вужудга келтириш мақсадида ўз тарафдорларига қонунга хилоф равишда қурол тарқатган» ликда айбланди. Айни маҳалда собиқ ички ишлар министри М. Виндини, собиқ информация министри А. Омбессани ва шу вақтга қадар маъмурлардан яшириниб юрган бошқа шахсларни қамоққа олишга ордер берилган. Радио мамлакат аҳолисига мурожаат қилиб, ана шу шахсларни топишда ёрдам беришга чақирди.

ВЕНЕСУЭЛАДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

КАРАКАС, 30 август. (ТАСС). Совет Иттифоқига қилган сафаридан сўнг қайтиб келган Венесуэланинг машҳур арбоби профессор Федерико Брито Фигероа Венесуэла полицияси бош бошқармасининг ходимлари томонидан қамоққа олинди. Брито Фигероа қамоққа олиниши олдидан журналистларга қардош социалистик мамлакатларнинг Чехословакияга нисбатан биргаликда қилган ҳаракатларини қўллаб-қувватлаяжагини айтди.

ВАСВАСАНИ АВЖ ОЛДИРМОҚДАЛАР

БОНН. 30 август. (ТАСС) Ғарбий Германия мудофаа министрлиги «Чехословакиядаги аҳвол муносабати билан» янги буйруқ чиқарди. Буйруққа биноан, бундесвер солдатлари учун яқин шанба ва якшанба кунларда бериладиган отпуск яна бекор қилинади.

«Франкфуртер рундшау» газетаси бугун шу ҳақда хабар берди.

АҚШДА ЯНА ЯДРО ҚУРОЛИ ПОРТЛАТИЛДИ

ВАШИНГТОН, 30 август. (ТАСС). АҚШнинг Невада штатидаги синов полигонида ер остида яна ядро қуроли портлатилди, деб хабар берди бу ерда пайшанба куни атом энергияси комиссиясининг вакили.

Бу — 1968 йилда Қўшма Штатларнинг ядро қуролини 18-марта синаб кўришидир.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

2 сентябрда Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинганлигига 23 йил тўлди. Суратда: Хайфун вилоятидаги машинасозлик заводи цехларининг бирида. Қишлоқ хўжалиги машиналари ғилдиракларини пайванд қилиш пайти.

ВИА—ТАСС фотоси.

Бундан йигирма уч йил муқаддам, 1945 йил 2 сентябрда қаҳрамон Вьетнам халқи француз мустамлакачиларига қарши узоқ йиллар миллий-озодлик кураши олиб бориб, ўз мустақиллигини қўлга киритди.

Вьетнам меҳнаткашлари ана шу тарихий кунни мамлакат экономикасида, саноатда, қишлоқ хўжалигида ва маданиятда қўлга киритган ажойиб меҳнат ғалабалари билан кутиб олмоқдалар. Вьетнам Демократик Республикасининг босиб ўтган 23 йиллик йўли—Вьетнам Меҳнаткашлар партияси раҳбарлигида халқнинг очлик ва қашшоқлик, эксплуатация ва зулмга қарши, Ватан озодлиги ҳамда социалистик жамият қуриш учун олиб борган жанговар йўлидир.

Вьетнам гўзал, табиати бой, ери ҳосилдор ўлка. Майдонининг катта қисмини қалин ўрмонлар ва бамбукзорлар ишғол қилади. Тоғларида қарийб икки юз хил фойдали қазилма борлиги, минерал булоқларининг шифобахшлиги аниқланган. Қишлоқ хўжалигида кўпроқ шоли, маккажўхори, ловия экилади. Пахта, кофе, чой, тамаки, жут каби техник экинлар ҳам етиштирилади. Тут, пальма ва лак дарахтлари плантациялари кўп.

XVII—XVIII асрларда Вьетнам ерига европалик мустамлакачилар кириб кела бошладилар. XIX асрнинг охирига келиб, Франция империалистлари Вьетнамни батамом босиб олдилар. Шу тариқа Вьетнам халқи салкам бир аср давомида француз мустамлакачиларининг зулми остида эзилиб келди. Бироқ, мустамлакачилар эрксевар вьетнам халқини тиз чўктиролмадилар. Вьетнам халқининг француз босқинчиларига қарши озодлик кураши ҳеч вақт тўхтамади.

Вьетнам халқининг мустамлакачиларга қарши озодлик кураши айниқса, иккинчи жаҳон урушидан сўнг кучайиб кетди. Совет Иттифоқининг 1945 йил 9 августда жаҳон урушининг иккинчи ўчоғи—империалистлар Япониясига қарши урушга кириши Вьетнамда умумхалқ қўзғолонининг кўтарилиши учун туртки бўлди. 1945 йил август ойи давомида вьетнам халқи тарихига Август революцияси номи билан кирган халқ революцияси коммунистик партия бошчилигида ғалаба қозонди. 1945 йил 2 сентябрда Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинди.

Бироқ халқаро империализм тил бириктириб, Вьетнам Демократик Республикасини бўғиш, мамлакат бирлигини парчалаб юбориш учун француз империализмига ҳар томонлама ёрдам берди. Империалистик давлатларнинг қўллаб-қувватлашидан фойдаланган француз мустамлакачилари саккиз йил (1946—1954) мобайнида интервенцияни давом эттириб, мамлакатни вайронага айлантирдилар. Мард Вьетнам халқи француз ва халқаро империализм кучларига қарши қаҳрамонона курашиб, ўз мустақиллигини сақлаб қолди. 1954 йили Женевада Ҳинди-Хитойдаги аҳвол муҳокама қилинганда, Совет Иттифоқи ва тинчликсевар давлатларнинг позицияси туфайли Вьетнамда қонли урушга хотима берилди. Империалистлар Вьетнам Демократик Республикасидан Жанубий Вьетнамни ажратиб олиб, у ерда реакцион ҳукумат туздилар.

Вьетнам Демократик Республикасининг вужудга келиши мустақил экономикани тиклаш ва бу йўлда катта муваффақиятларга эришиш имконини яратиб берди. Вьетнам халқи йигирма уч йил ичида Меҳнаткашлар партияси раҳбарлиги остида улкан ютуқларни қўлга киритди. 1955—1957 йилларда Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати муҳим ижтимоий-иқтисодий тадбирларни амалга оширди. Француз капиталига қарашли корхоналарни национализация қилди ёки сотиб олди.

Бу, миллий экономикада давлат секторини хийла мустаҳкамлади, қишлоқда феодал сарқитларга барҳам берган аграр ислоҳот ўтказди, давлат капитализми асосида хусусий капиталистик саноат ва савдо-сотиқни қайтадан тузди, деҳқон хўжалигини аста-секин коллектив меҳнат йўлига кўчаришни амалга оширди. Аграр ислоҳот ишлаб чиқариш кооперативлари орқали социализмга ўтиш учун қулай шароит яратди. Ҳозир мамлакатда ўн мингдан кўпроқ қишлоқ хўжалик кооперативи бўлиб, улар қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда катта роль ўйнамоқда. 1958 йилда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг уч йиллик плани қабул қилинди, бу план асосан қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришга қаратилган эди.

1960 йил сентябрь ойида бўлиб ўтган Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг III съезди 1961—1965 йилларга мўлжалланган биринчи беш йиллик план директиваларини қабул қилди. Бу планнинг асосий вазифаси социализмнинг моддий-техника базасини яратиш ва шу билан бирга халқ хўжалигини социалистик тарзда қайта қуришни батамом туґаллашдан иборат эди.

Меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати, партиянинг доно раҳбарлиги туфайли ҳамда дўстлар кўмаги билан уч йиллик ва беш йиллик план вазифалари муваффақиятли бажарилди. 1964 йилга келиб ВДРда 1939 йилга нисбатан кўмир қазиб чиқариш 5,5, электр қуввати ҳосил қилиш 6, газламалар ишлаш 9, цемент ишлаб чиқариш 58 баравар кўпайди. Мамлакат саноати уруш тўхтатилган 1955 йилга нисбатан 1964 йили 8 баравар ўсди.

ВДРНИНГ 23 ЙИЛЛИГИ

1964 йилнинг ўзида Вьетнам Демократик Республикасида 65 та саноат объекти, жумладан 20 та механика корхонаси ва ремонт корхоналари, 5 та электр станция, химия ўғитлари ишлаб чиқарадиган 3 та завод, 22 та енгил саноат корхонаси қурилди ёки кенгайтирилди.

Мамлакат халқ хўжалигининг юксак суръатлар билан ўсиб бораётганлиги миллий даромаднинг тинмай кўпайишини ва халқ турмуш даражасининг юксалишини таъминламоқда. 1957 йилда миллий даромад 1852 миллион донгни ташкил этган бўлса, 1959 йилда бу даромад 3356 миллион донгга етди, унинг тўртдан уч қисми халқ хўжалигини янада ривожлантириш ва меҳнаткашларнинг эҳтиёжини қондириш учун сарфланмоқда. Вьетнам Демократик Республикасида ишсизликка барҳам берилган.

Халқ ҳокимияти йилларида маориф ва соғлиқни сақлаш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилди. Мактабларда бепул ўн йиллик таълим системаси жорий этилди. Ҳозир мамлакатда кўплаб олий ўқув юртлари бўлиб, уларда ўқиётган студентлар сони ортиб бораётир. Республикада саводсизлик деярли тугатилди.

Вьетнам Демократик Республикасининг қишлоқ хўжалиги ва саноатини тиклаш ва қайта қуришда ҳамда бошқа соҳаларда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар вьетнамликларга беғараз ёрдам кўрсатиб келмоқдалар. Ўзаро шартномаларга биноан, Совет Иттифоқи 1955—1968 йилларда мамлакатда 185 корхона ва объектни қуриб топширишга ваъда берган эди. Ўтган вақт мобайнида совет лойиҳалари асосида, совет мутахассислари мадади билан ўнлаб завод ва фабрикалар қад кўтарди. Мамлакатда бир неча қудратли гидроэлектростанциялар, балиқ-консерва заводи, 2 та чой фабрикаси, шунингдек Ханойда 16 хил маҳсулот ишлаб чиқарадиган механика заводи ва мамлакатда энг йирик олий ўқув юрти бўлган политехника институти, Каобангда қалай комбинати, Лам-Тхаода суперфосфат корхонаси, Лаокада апатит кони ва бошқалар СССРнинг дўстона ёрдамида қурилиб ишга туширилди. Совет мутахассислари вьетнамлик дўстларига ўз тажрибаларини ўргатмоқдалар, уларга илмий-текшириш ишларини ташкил этишда, миллий кадрларни тайёрлашда самимий ёрдам бериб келмоқдалар.

Ўзбекистон ҳам Вьетнам Демократик Республикасининг равнақи учун ўз ҳиссасини қўшиб келяпти. Ўзбекистоннинг кўпгина корхоналарида тайёрланган турли маҳсулотлар дўстона Вьетнамга юбориб турилибди. Республикамиз олий ўқув юртларида бир қанча вьетнамлик студентлар таълим олмоқдалар.

Вьетнам ҳукумати ўз ташқи сиёсатида тинчлик сиёсатини оғишмай амалга ошираётир, ҳар қандай агрессив ҳарбий блокларга қарши чиқмоқда ва шу билан бирга социалистик мамлакатлар билан бўлган қардошлик алоқаларини ҳар томонлама ривожлантириб бораётир.

Шимолий Вьетнам меҳнаткашлари социалистик жамият қуриш учун фидокорона меҳнат қилаётган бир вақтда Жанубий Вьетнам халқи Америка империализми ва унинг маҳаллий малайлари зулми остида азоб чекмоқда. Америка империалистлари Вьетнамнинг жанубида қуролли интервенцияни кенгайтириб бормоқдалар. Лекин Жанубий Вьетнам ватанпарварлари душманнинг барча ҳаракатларига қарши ўз вақтида зарбалар бериб, катта талафот етказмоқдалар.

Америка босқинчилари ва уларнинг Сайгондаги қўғирчоқлари Шимолий Вьетнам ерини ҳам қароқчиларча бомбардимон қилмоқдалар. ВДР ҳукумати ва халқи қароқчиларга қақшатғич зарбалар бермоқда. Ҳозиргача Вьетнам халқ армиясининг зенитчилари АҚШнинг 3118 самолётини уриб туширдилар.

Америка империалистларининг Вьетнамга қарши олиб бораётган агрессиясига бутун дунё меҳнаткашлари нафрат билан қарамоқдалар. Жаҳоннинг барча тинчликсевар кучлари бу ердаги урушга қарши митинг ва намойишлар ўтказаётирлар, агрессияни дарҳол тўхтатишни талаб қилмоқдалар.

Барча совет кишилари қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам вьетнам халқини миллий байрам кунида қизғин қутлайдилар ва Америка агрессорларига қарши курашда уларга ғалаба ҳамда миллий экономика ва маданиятни юксалтиришда катта муваффақиятлар тилайдилар.

У. ИСМОИЛОВ,
Ф. ТУРҒУНОВ.

ТОШКЕНТ автомашина ремонти заводи коллективи бу йил халқ хўжалиги учун 45 минг дона автомашинани ремонт қилиб бериши керак. Корхона коллективи йил охиригача пландан ташқари бир неча минг дона шинани иккинчи марта ҳаётга қайтаришга аҳд қилишган. Суратда: вулканизаторчилардан Х. Туёқов ва А. Иброҳимов ўртоқлар ремонт қилинган шинанинг сифатини кўздан кечиришмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

СОВХОЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ГАЗ, ЭЛЕКТР, РАДИО

Фарҳод гидростанциясининг нуридан Бекободнинг 3-«Далварзин» совхози ишчилари ҳам фойдаланяпти. Ҳозир ҳамма ҳовли, кўча ва хиёбонларни, дала шийпонларини Ильич нурлари ёритиб турибди. Совхознинг барча қишлоқ, участкалари эндиликда тўла электрлаштириб бўлинди.

Совхоз маъмурияти аҳолини газ билан таъминлаш соҳасида ҳам катта ишлар қилди. Қисқа вақт ичида 650 хонадоннинг ҳаммаси газлаштирилди. Балонли газларни узлуксиз келтириб туриш мақсадида машина, прицепли трактор, икки слесарь ажратиб қўйилди.

Аҳоли яшайдиган пунктларни ёппасига радиолаштириш масаласи ҳам муваффақиятли ҳал қилиняпти. Қисқа вақт ичида мингга яқин ерга радио точкалари ўрнатилди. Ҳар бир хонадонга иккиучтадан радио точкалари қўйиляпти.

ҚУРИЛИШ АВЖИДА

Кейинги йилларда совхоз ҳисобидан юздан ортиқ ишчига тўрт хонали уй-жой қуриб берилди. 50 га яқин ишчи эса ўз жамғармалари ҳисобига тўрт-олти хоналик турар-жой бинолари қуриб олдилар.

Ҳозир қурилиш ишлари яна ҳам авжига чиққан. 35 хўжалик учун қурилаётган турар-жой бинолари яқин кунлар ичида фойдаланишга топширилади. Келгуси йилда ҳам 50 га яқин хўжалик янги уйларга кўчиб киради.

ШИНАМ ВА КЎРКАМ

Шинам, кўркам, ҳашаматли турар-жой бинолари билан бир қаторда маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ҳам қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшиб турипти.

Деҳқонлар ботқоқ, қамишзор ерларни текислаб, 200 кишига мўлжалланган чойхона қуриб битказишди. Маиший хизмат кўрсатиш комбинати янги бинога кўчиб кирди. Телефон, алоқа бўлими, қишлоқ Совети идораси учун қурилиб фойдаланишга топширилган бинолар ҳам қишлоқ жамолини очиб юборди.

Совхоз марказида ва 2-бўлимда қурилиб битказилган ҳаммом хизматидан аҳоли ғоят мамнун. 200 ўринли қишки клуб, 90 ўринли ясли биноси қурилиши ҳам жадал суръатлар билан кетаяпти.

ҚАМИШЗОР ЎРНИДА БОҒ

Совхоздаги 50 гектарлик қамишзор ўрнида боғ барпо этилиб, унга олма, шафтоли, ўрик ва бошқа мевали дарахтлар ўтқазилганди. Мана, энди уларнинг кўпи бу йил ҳосилга кирди. Дастлабки мевадан ҳозирча боғ барпо қилишда фаол қатнашган ишчиларнинг ўзлари баҳам кўришяпти.

ТОЗА СУВ

Марказий посёлкада, 1, 2, 4, 5-бўлимларда артезиан қудуқлари қазилиб, ишга туширилди. Яқин кунлар ичида 3, 6-бўлим аҳолиси ҳам тоза сувлар билан тўла таъминланади.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

БУРЧГА САДОҚАТ

ҚИШЛОҚ узра оқшом чўкаяпти. Баланд дарахтлар орқасига ўтиб кетган қуёш шуълалари шохлар учидаги япроқларда жилваланиб кўринади.

Маданият саройи фойеси пахтакор ва соҳибкорлар, ёшлар ва кексалар билан гавжум. Улар ўзаро суҳбат қуришаяпти, янгиликлардан бир-бирларини хабардор қилишаяпти.

Ниҳоят, залга таклиф этишди. Область «Билим» жамияти, Оржоникидзе район партия комитети ва «Қизил Ўзбекистон» колхози партия ташкилоти томонидан уюштирилган «Ленин ва Қуролли кучлар» деган мавзудаги кеча очиқ деб эълон қилинади.

Биринчи сўз область «Билим» жамияти ҳарбий секцияси раиси В. Казаковга берилади. У Совет Армиясининг ташкил этилиши ва унинг жанговар йўли ҳақида гапириб берди.

Оржоникидзе район ҳарбий комиссариати капитани Абдуқодир Назирхонов эса ўз суҳбатини комсомолнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жасоратига бағишлади.

1941 йилнинг декабрида республикамиздан биргина ҳаво десанти қисмига 7718 ёш юборилди. Улардан 4122 киши комсомол аъзоси эди. Бу довюрак комсомол-ёшлар Москвани мудофаа қилишда ажойиб, мардлик кўрсатдилар. «Москва мудофааси учун» медали билан мукофотланганлар орасида 1753 ўзбек йигити ҳам бор эди.

1942 йилнинг 17 июлидан бошлаб ёш жангчилар Сталинград ҳимоясига отландилар. Улар орасида ёш пулеметчи Ортиқ Омонов ҳам бор эди. Ортиқ Омонов навбатдаги жанг олдида комсомолга қабул қилинади. Дастлабки дамларданоқ комсомолга хос мардлик кўрсатди, ўз пулеметини баландроқ жойга ўрнатиб душман устига ажал ўқини ёғдирди. Кўп ўтмай у яраланди, шунга қарамай, ўқ узишда тўхтамади, яна кўплаб фашистларни қириб ташлади. Ниҳоят, тўртинчи марта яралангандан сўнг ўз пулемети ёнида мардларча ҳалок бўлди.

Сталинград жангининг йилномасида Туркистонлик ўн бир жангчи номи фахр билан тилга олинган. Улар бир тепаликда туриб, фашистлар ҳужумини мардонавор қайтардилар. Жонларидан кечиб бўлса ҳам, ўз позицияларини душман қўлига бўшатиб бермадилар. Ҳозир бу жой «11 шарқлик қаҳрамон тепалиги» номи билан аталади. Халқимиз Днепр соҳилларида, Курск дугасида, Белоруссия ўрмонларида немис фашистларининг адабини бериб, Берлингача қувиб борган марду майдонлар номини зўр ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олади. Шу жангларда Мамадали Топиболдиев, Ғулом Каримов, Кенилбой Тошқулов каби қаҳрамонлар туғилди. Тошкентлик Солиҳ Умаров эса ўз батареяси билан Берлинни штурм қилишда қатнашиб, душманнинг икки танки, уч бронетранспортери, ўқ, дори юкланган олтита автомашинасини яксон қилди. 250 солдат ва офицерни ҳалокатга учратди. Шу билан бирга 175 гитлерчини асрга олди. Кўрсатган бу жасорати учун батарея командири Солиҳ Умаровга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

— Ўша кезлар ҳамқишлоқларимиз ҳам зўр мардлик ва жасорат кўрсатган эдилар, — дейди ўз суҳбати охирида капитан А. Назирхонов. — Куйбишев қишлоқ Советидан Жовдат Зокиров, Искандар қишлоқ Советидан Дмитрий Волков, Дадабоев қишлоқ Советидан Миртилла Сафоев, Гулистон қишлоқ Советидан Убай Файзиев, Матқобилов қишлоқ Советидан Садриддин Тўхтаназаров каби кўплаб пахтакор ва соҳибкорларимиз урушдаги қаҳрамонликлари учун ҳукумат орден ва медаллари билан мукофотланганлар.

Оталар, акалар жасорати ёшларга мерос. Ҳозир Оржоникидзе райони ёшлари Совет Армияси сафида ўз гражданлик бурчини садоқат билан ўтаяпти. Улар орасида «Қизил Ўзбекистон» колхози меҳнаткашларининг фарзандлари бор. Байтқўрғонлик Давлат Мирбахоров, Абдуманноп Содиқов, чинободлик Болтабой Эржонов, Матқобулов қишлоқ Советидан Абдуғани Саримсоқов каби кўплаб ёшлар сиёсий ва жанговар тайёргарлик аълочиларидир. Ҳозир район ҳарбий комиссариатида «Аълочилар тахтаси» ташкил этилган. Унга ўз хизмат бурчларини аъло даражада ўтаётган район ёшларининг портретлари қўйилган.

Район ҳарбий комиссариати ёшларни армия сафига тайёрлашда ҳам мақтовга лойиқ ишлар қилаяпти. Коммисариатнинг «Ленин бурчаги» доимо ёшлар билан гавжум бўлади. Революция ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ёшлар билан суҳбатлашадилар, ота-боболаримиз кўрсатган жасоратлар, Совет Армияси босиб ўтган шонли йўл ҳақида жонли ҳикоялар сўзлаб бериб, уларда Ватанга бўлган меҳр-муҳаббат ҳисларини янада оширадилар. Бундан ташқари, армияга чақирилувчилар учун махсус шоферлар, электромеханиклар, телефончилар ва 3-разрядли парашютчилар тайёрлайдиган курслар ташкил этилган. Бу курсларда кўплаб ёшлар ўз малакаларини ошириб, ҳунар ўрганмоқдалар.

Кечага таклиф этилган «Узсельхозтехника» бирлашмаси район бўлимининг ходими Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ғулом Каримов жанговар қуролдошларининг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган жасоратларидан бир шингил сўзлаб берди.

...Бу воқеа 1944 йилнинг августида бўлган эди. Ғулом Каримов ва унинг дўстлари Карпат тоғ тизмалари бағрида душманни қувиб борардилар. Тепаликни эгаллаб олган душман пастга томон тинмай ўқ ёғдирарди. Жангчиларимиз турли йўллар билан ўрмалаб тепаликка томон интилардилар. Ротадаги 200 жангчидан 35 солдат қолди. Лекин ҳужум сусаймади. Жангу-жадалдан сўнг рота тепаликни эгаллади. Жангчилар беш кеча-кундуз очлик ва сувсизликни енгиб уни қўлда ушлаб турдилар. Бу объект навбатдаги ҳужум учун ниҳоятда қулай жой эди. Ёрдамчи кучлар етиб келиши биланоқ, Ғулом Каримов ва унинг қуролдош дўстлари яна олға томон ҳужумга ўтдилар...

Қаҳрамоннинг ҳикояси ёшларни тўлқинлантириб юборди. Армия ёшига етган Нажим Тўлаганов ва Вадим Разенков ўз сўзларида оталардан ўрнак олиб ўз гражданлик бурчларини шараф билан бажаришга кўпчилик олдида сўз бердилар.

Кечада район ҳарбий комиссариати комиссари Т. Аҳмадхўжаев, область партия комитети лекторлар группасининг бошлиғи Т. Салоҳиддинов ўртоқлар ҳам мазмунли суҳбат ўтказдилар.

Кеча охирида «Совет Иттифоқига хизмат қиламан» кинофильми қўйиб берилди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги ва ВЛКСМ нинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган бу тематик кеча мароқли ўтди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ж. НОСИРОВ.

Суратда: ҳарбий комиссар капитан Абдуқодир Назирхонов армияга чақирилувчи ёшлар билан суҳбатлашмоқда.

А. Абалян фотоси.

СТУДЕНТЛАРГА ҚАНДАЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШАЯПТИ

Яқинда алоқа ходимлари касаба союз область комитети Тошкент электротехника алоқа институти студентларига қандай маданий-маиший хизмат кўрсатилаётганлиги билан танишиб чиқиш учун ўзининг бир группа активларини сафарбар қилди. Улар бир неча кун давомида бу соҳа билан атрофлича танишиб чиқишди.

Институт маъмурияти кейинги вақтларда ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш билан боғлиқ бўлган кўпгина тадбир кўрган. Айниқса, ўқишдан кейин улар ўртасида турли темаларда, жумладан халқаро аҳвол ва коммунистик ахлоқ нормалари билан боғлиқ бўлган темаларда қатор лекция ва суҳбатлар уюштирилган.

Институт биносининг шундай ёнгинасида почта бўлими, сартарошхона, тикувчилик цехлари ҳам студентлар учун хизмат қилмоқда.

Булар ҳаммаси яхши. Лекин, институт ҳузуридаги ошхона коллективи студентлар талаби даражасида ишламаяпти. Ошхонада тайёрланаётган таомлар сифати паст, хили кам. Айни ўқишга шошилаётган ёки ўқишдан қайтган вақтларида таомлар ўз вақтида тайёрланмайди ёки мутлақо бўлмайди. Бундай вақтларда студентлар кўп вақтларини беҳуда ўтказиб, бошқа ошхоналарга қатнашга мажбур бўлишади. Ошхонада санитария-гигиена қоидаларига ҳам риоя қилинмайди, баъзан чала ювилган идиш-товоқларга таомлар сузиб бериш ҳоллари учраб туради.

Шуни ҳам айтиш керакки, студентлар истиқомат қилаётган ётоқхоналарда ҳам айрим камчиликлар бор. Жумладан, Деразаларнинг форточкалари йўқ, ётоқхоналарда стол-стуллар етишмайди.

Алоқачилар касаба союз область комитети президиуми алоқа институти студентларига кўрсатилаётган маданий-маиший хизмат кўрсатишдаги бу камчиликларга тезда барҳам бериш йўлида қатор тадбирларни белгилаб, институт касаба союз маҳаллий комитетига бу борада қатор топшириқлар юклади.

А. НАБИХЎЖАЕВ,

„ЛИРИКА ХОНАСИ"ДА

...Ҳуснини кўз-кўз этиб очилган гул ёнида икки ёш турибди. Улар ўзларигагина маълум бўлган алланималар ҳақида сўзлашаяпти. Қизнинг қўлида бир дона гул...

Бу гўзал лавҳа машҳур рассомимиз Чингиз Ахмаров ва унинг шогирди Тўхтабек Сонбовнинг мўйқаламига мансуб.

Алишер Навоий музейининг учинчи қаватида жойлашган «Лирика хонаси» деворларига ўлкамиз гўзаллигини намойиш этувчи 12 та сурат ишланган.

Шу кунларда «Лирика хонаси»даги ишларни ниҳоясига етказган Чингиз ака яна бир жиддий ишга киришди. У шоира Зебунисонинг образини яратиш устида меҳнат қилаяпти. Бу асарнинг хомаки нусхалари мутахассислар томонидан маъқулланди. Чингиз ака Зебунисонинг боғда, саройдан чиқиб кетаётган карвонни кузатиб турганини жуда кенг планда ишламоқда.

— Юбилейга атаб яна қандай янги асарлар яратдингиз? — сўраймиз ундан.

— Навоийнинг йигитлик чоғини акс эттирувчи портрет яратдим, — деди Чингиз ака. — Бундан ташқари, шоирнинг Самарқанд, Астрободда бўлган даврини кўрсатувчи суратлар, шоир қаҳрамонлари портретларини чиздим.

М. МАМЕДОВ.

ЯНГИ МАГАЗИН

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги Улуғбек посёлкасида маданий моллар ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қиладиган янги магазин фойдаланишга топширилди. Сотувчилар ўзларининг хушмуомалаликлари, харидорларга аъло даражада хизмат кўрсатаётганликлари билан кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Суратда (юқорида): янги магазиннинг умумий кўриниши. (Пастда): сотувчи ўртоқ Р. Ҳалилова харидорларга телевизор кўрсатмоқда.

Н. Абдурасулов фотолари.

СПОРТ

МЕЗБОНЛАР ҒАЛАБАСИ

Мамлакат чемпионатининг навбатдаги тури мезбонлар устунлиги билан бошланди. Ўтган шанба куни «Крылья Советов» ўз майдонида Ростов армиячиларини 1:0 ҳисобида енгди. Ягона тўпни учрашувнинг 5-минутида Жуков киритди. Пойтахт автозаводчилари кутаисилик клубдошлари билан учрашиб атиги бир очко олишди. Бу ўйинда ҳисоб очилмади.

Дам олиш куни бешта ўйин бўлди. Бунинг тўрттасида мезбонлар ғалаба қозонди. Фақат бир ўйинда меҳмонлар ғолиб келди. Донецкнинг «Шахтёр» футболчилари Ленинградда «Зенит» дан биринчи давра мағлубият аламини олишди. Кончилар 2:0 ҳисобида ғолиб келишди. Шу турда энг йирик ҳисоб Одессада қайд қилинди. «Черноморец» Кировобод динамочиларини 4:0 ҳисобида енгди. Мамлакат чемпионлари — Киев динамочилари «Нефтчи» билан учрашди. Ҳисоб мезбонлар фойдасига 3:0 бўлди. Қозоғистоннинг «Қайрат» командаси Москвада «Динамо»дан 1:0 ҳисобида енгилди. Минск ва Луганск футболчилари баҳси динамочилар фойдасига ҳал бўлди. Ҳисоб 2:1.

«ПОЛИТОТДЕЛ» АҲВОЛИНИ ЎНГЛАМОҚДА

Ўз группасида пешқадамлар сафидан четга чиқиб қолган «Политотдел» сўнгги ўйинларда ғалаба қозониб аҳволини бирмунча ўнглаб оляпти. Колхоз футболчилари ўтган жума куни Қарағанданинг «Шахтёр» командасини қабул қилиб 4:2 ҳисобида ғалаба қозонишди. Шу турда Фарғона футболчилари Уст-Каменогорскда «Восток» билан учрашди. Баҳс 2:2 ҳисобида тугади. «Зарафшон» ўз майдони да Омскнинг «Иртиш» коллективидан 1:2 ҳисобида енгилди. Қолган учрашувлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Олға» (Фрунзе) — «Помир» — 1:0; «Металлург» (Чимкент) — «Энергетик» — 1:2; «Строитель» — СКА (Новосибирск) — 3:0; СКА (Хабаровск) — СКА (Чита) — 1:0; «Аэрофлот» (Иркутск) — «Кузбасс» (Кемерово) — 2:0.

ЧЕК ҚАЙТАДАН ТАШЛАНДИ

Европа футбол союзи ассоциацияси Европа чемпионлари кубоги ва кубок эгалари кубоги биринчилиги учун қайтадан чек ташлади.

Киев динамочилари аввал эълон қилинган Швейцариянинг «Цюрих» командаси билан эмас, балки Польшанинг «Рух» футболчилари билан учрашишади. Биринчи ўйин Киевда бўлади.

Кубок эгалари кубоги мусобақасида Москва динамочиларининг дастлабки рақиби ГДРнинг «Унион» клуби футболчилари бўлади. Москваликлар ҳам биринчи ўйинни ўз майдонларида ўтказишади.

Қайтадан чек ташланганда учрашувлар рўйҳатига яна бирмунча ўзгартишлар киритилди. Мана ўша ўзгаришлар:

ЧЕМПИОНЛАР КУБОГИ

«Мальмё» (Швеция) — «Милан» (Италия); «Цюрих» (Швейцария) — «Академиск» (Дания); «Сент Этьенн» (Франция) — «Селтик» (Шотландия); «Стяуа» (Румыния) — «Спартак» (Чехословакия); «Карл Цейсс» (ГДР) — «Црвена Звезда» (Югославия); «Левский» (Болгария) — «Ференцварош» (Венгрия);

КУБОК ЭГАЛАРИ КУБОГИ

«Олтой» (Туркия) — «Люн» (Норвегия); «Бордо» (Франция) — «Кельн» (ГФР); «Олимпиакос» (Греция) — «Рейкьявик» (Исландия); «Слован» (Чехословакия) — «Бор» (Югославия); «Дьер» (Венгрия) — «Динамо» (Румыния); «Спартак» (Болгария) — «Гурник» (Польша).

«ОЛИМПИАДА УМИДЛАРИ»

Дам олиш куни «Пахтакор» стадионида «Олимпиада умидлари» мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда энг кучли енгил атлетикачилар беллашдилар. Барча турлар бўйича кескин кураш бўлди. Баландликка сакровчи 18 яшар А. Желнов тажрибали енгил атлетикачи Г. Кутянич билан рақобатлашди. Ёш спортчи 196 сантиметр баландликдан сакраб ўтиб «ўз» рекордини бир сантиметрга яхшилади. Тўсиқлардан оша 110 метрга югуришда А. Берништейн 15,2 секунд натижа билан финиш лентасини биринчи бўлиб кесиб ўтди. 800 метрга югуришда Д. Лукмонова ғолиб келди. 100-200 метрга югуришда жаҳон рекордчиси Р. Бабич биринчи ўринларни эгаллади. 200 метрга тўсиқли югуришда ҳам унга муносиб рақиб топилмади.

20 километрга спортчасига юришда эса Р. Муҳамаджонов марраға энг олдин келди. У масофани бир соат 39 минут 15 секундда босиб ўтди.

ЖАҲОН РЕКОРДЛАРИ

Москва яқинидаги Дубна шаҳрида оғир атлетикачилар мусобақалашиб бир неча рекорд ўрнатишди. В. Куренцов силтаб кўтаришда ўзига қарашли жаҳон рекордини 2 килограммга ўзгартирди ва уч курашдаги кўрсаткичини 482,5 килограммга етказди.

Харьковда енгил атлетикачилар баҳсида эса Г. Близнецов шест билан сакрашда рекорд автори бўлди. У 5 метр 24 сантиметр баландликдан ошиб ўтди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

15.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 19.00 — Телеянгиликлар, 19.15 — Транспорт ва янги иқтисодий испоҳот, 19.35 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 19.40 — Телеянгиликлар, 20.00 — А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. Юбилей совғалари. 20.30 — Киноянгиликлар, 21.45 — Чуст жилоси (телеочерк). 22.05 — «Романтика» телетеатри. А. Исмоилов. Икки қалб садоси («Ёшлик» студияси»), 22.55 — Швед гугурти (бадиий фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 19.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқитувчи экрани, 19.30 — Адабиёт. Октябрь яратган поэзия.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Кинофильм (болалар учун), 20.20 — «Дўстлик» саҳифалари, 20.35 — Цирк чироқлари порлайди.

Рус тилида: 21.30 — Илмий-оммабоп фильм, 21.50 — Инсон қиёфасини ўзгартиради (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қилич ва қалқон (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Зарба! Яна зарба! — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ва 9-45 минутда бошланади).

Қилич ва қалқон — «ФЕСТИВАЛЬ».

Катта оқ минора — «ХИВА».

Менинг ҳаётимсан (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

С. АЗИМОВ.

ЗАМОН ДРАМАСИ

3 пардали драма

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти А. Тўқай мукофоти лауреати Т. ХЎЖАЕВ.

Режиссёр — Н. ОТАБОЕВ.

Рассом — Г. Брим.

Композитор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби И. АКБАРОВ.

Ўйинларни саҳналаштирувчи — СССР халқ артисти, давлат мукофоти лауреати Г. ИЗМАЙЛОВА.

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. М. ГИНЗБУРГ.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

3—4 сентябрда

М. ҚОРИ-ЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Концертда Фахриддин УМАРОВ, Комилжон БАРАТОВ, Ойхон ЁҚУБОВА, Равшан МУМИНОВА, Мунаввар АКРАМОВА, Ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашадилар.

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Абдураҳим МУҲАМЕДОВ.

Концерт кеч соат 8 ярмида бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида 12 дан сотилади.

КУТУБХОНА, МУАССАСА, КОРХОНАЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Союзпечать» органлари 1969 йил газета ва журналларига,

заявкалар

ҚАБУЛ ҚИЛИШГА КИРИШДИ.

«Союзпечать» бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радио эшиттириш ва телевидение Давлат комитети коллективи халқ чолғу асбоблари оркестрининг солисти Т. Хўжамбердиевга онаси Доно САИДОВАНИНГ вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 835212. Редактор ўринбосарлари — 835885, 836232. Масъул секретарь — 834808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 831936. Саноат транспорт ва қурилиш бўлими — 833786. Партия турмуши. Ахборот ва спорт бўлимлари — 835811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 839050. Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — 838761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 834048. Эълонлар бўлими — 838142. Коммутатор — 830249 дан 830258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Р. 08692. ИНДЕКС — 6469. № 1938.